

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 26

D. L. K. Keštutis, 5 pėst. pulko ŗefas.

Politikos apžvalga.

Italija reikalauja greičiau nusiginkluoti.

Užsienių spauda daug rašo apie italų užsienio reikalų ministerio senate pasakytą kalbą svarbiais Europos politikos reikalais. Pirmučiausia Grandi, kalbėdamas apie Italijos santykius su Sovietų Rusija, pabrėžė, kad prekybos santykių atnaujinimas yra naudingas abiem kraštams. Sovietų Rusijos teritorija užima beveik pusę Europos ir todėl tokios valstybės ignoruoti negalima. Sovietų Rusija kas mėnuo perka iš užsienių beveik už vieną milijardą lirų. Visi kraštai varo su ja prekybą. Grandi mano, kad neseniai pasirašyta prekybos sutartis pagyvins ir Italijos prekybos santykius su Sovietų Rusija. Tai turės didelės įtakos į politikos santykius tarp abiejų valstybių.

Toliau Grandi ilgiau apsisotojo ties prancūzų italų jūrų sutartimi. Tarp kitko jis pažymėjo, kad Anglijai, Prancūzijai ir Italijai, pasirašius jūrų sutartį, būtų apribotas penkių didžiųjų valstybių jūrų ginklavimas. Tai būtų labai svarbu taikai pasauly sustiprinti. Grandi tiki, kad tai bus padaryta. Romos, Londono ir Paryžiaus pasitarimai galutinai dar nenutrūko. Grandi pasakė nuosirdžiai noris, kad prancūzų vyriausybės atsakymas į Italijos ir Anglijos notas prisidėtų prie susidariusių kliūčių nugalėjimo. Pagaliau italų ministeris pabrėžė, kad Europa atsidūrė kryžkelyj. Nusiginklavimo konferencija turi duoti Europai moralinį pastovumą, kurio nedavė taikos konferencija. Taip pat nusiginklavimo konferencija turi duoti tautų pusiausvirai garantiją, be kurios Europa neturės pastovumo ir negalės išeiti iš savo neaiškios padėties — pasaulinio nedarbo. 1913 m. 27 valstybės ginklavimosi reikalams išleisdavo 12 milijardų aukso frankų, o 1928 metais ta suma pasiekė 17 milijardų. Grandi baigė savo kalbą, reikalaudamas kuo greičiausiai išspręsti nusiginklavimo reikalą, nes kitaip naujas baisus karas yra neišvengiamas. Ši italų ministerio kalba nustebino Europos politinius sluoksnius, ypač Prancūzijoj.

Amerika nenori dovanoti Europai karo skolų.

Užsienio spauda rašo apie Amerikos Jungtinių Valstybių prezidento Coolidge straipsnį, kuriame jis pasisakė kaip žiūri į paskutiniuosius laikais keliamą karo skolų revizijos reikalą. Jis vadina užsienio spaudoj keliamą sumanymą anuliuoti karo skolas ir su tuo karo skolų anuliavimu surišti nusiginklavimą — jau bent keista. Jis mano, kad keistas esąs pasiūlymas, kad Amerikos gyventojai turėtų mokėti vieną milijardą dolerių mokesčių daugiau ir tuo būdu dovanotų Europos valstybėms karo skolas. Coolidge iš to karo skolų anuliavimo ir nusiginklavimo sugretinimo prieina visai kitokių išvadų. Jis mano, kad logiškas ryšys tarp karo skolų ir ginklavimosi gali būti tik toks, kad, nubraukus skolas, geresnė finansinė padėty atsidūrusios valstybės dar daugiau ginkluosis. Čia Coolidge nurodo, kad Amerikos Jungtinės Valstybės nuginklavo savo sausumos kariuomenę ir visai nesistengia savo laivyną atitinkamai padidinti. Amerikos Jungtinės Valstybės turi mažiau karo laivų negu kitos valstybės. Todėl Coolidge negali suprasti, koku būdu dar galima siūlyti Amerikos tautai atsisakyti nuo jai priklausančių skolų, tuo metu, kai visai aišku, jog kitų valstybių biudžetai gali būti subalansuoti (suvesti galas su galu), jei bus sumažintos ginklavimosi išlaidos.

Latvių spauda kelia lenkų pavojaus klausimą.

Latvių spauda, iškeldama lenkinimo darbus Latvijoje, pabrėžia, kad jie yra dirbami Lenkijos imperialistų. Tai parodo politikos tyrinėjimai. Lenkija pasisavino iš Lietuvos Vilniaus kraštą. Dabar jai, kaip imperialistinei ir militarinei valstybei, svarbu pasisavinti ir Daugpilį, kuris yra žymus strateginis punktas. Pretenzijų į tas sritis lenkams bus lengviau pareikšti, jei pasauliui pasiseks įrodyti, kad Ilūkštos apskrity gyventojų dauguma yra lenkai.

„Pedeja Bridi“ griežtai neigia lenkų tvirtinimus, kad jie išgelbėję Latviją nuo bolševikų. Priešingai, latviai yra daug atitraukę bolševikų jėgų ir tuo susilpninę Varšuvos puolimą.

Be to, pasak laikraščio, Lietuvos politikos sluoksniuose iki šiol prikišama tų metų latvių užsienių politikos vadovybei (Mejerovičiaus asmeny), kad dėl palankaus Latvijos neutralumo Lenkijos atžvilgiu Lietuva netekusi Vilniaus krašto.

Sovietų Rusija reikalauja iš Prancūzijos Vrangelio paimto laivyno.

Žiniomis iš Maskvos, Sovietų vyriausybė pareikalavusi iš Prancūzijos sugražinti jai savo laiku Vrangelio armijos paimtą Juodosios jūros laivyną. Pasak laikraščio, Sovietų užsienių reikalų komisaro pavaduotojas Krestinskis pareiškęs prancūzų pasiuntiniui Maskvoj, kad Juodosios jūros laivyno sugražinimas žymiai prisidėtų prie prancūzų rusų santykių pagerėjimo. Manoma, kad dabartinėmis politinėmis aplinkybėmis Sovietų Rusijos prašymas bus patenkintas.

Lenkų pasienio sargybos kilnoja sienos gaires Latvijos pusėn.

Latvių spaudos žiniomis, paskutinė parlamentarinės komisijos lenkinimui tirti kelionė į Ilūkštos apskritį gali turėti svarbių pasėkų. Komisija yra nusistačiusi iškelti seime reikalą galutinai sutvarkyti sieną tarp Latvijos ir Lenkijos. Nors juridiskai siena nustatyta, tačiau faktiškai jos nesą, nes Latviją nuo Lenkijos skiria tokios pat gairės, kaip ir Lietuvą nuo Vilniaus krašto administracijos linijoj. Naktimis lenkų sargybos dažnai tas gaires perkeliančios toliau į Latvių teritoriją. Lenkinimui tirti komisija vėl išvyko į lenkinamas sritis. Manoma, kad dėl medžiagos gausumo komisijos darbai užtruks iki rugsėjo mėnesio.

Latvija kelia Pabaltijo valstybių neutralumo klausimą.

Ižymus latvių laikraštis „Jaunakas Zinas“, rašydamas apie neseniai pasakytą seimo užsienio reikalų komisijos pirmininko Cieleno kalbą apie latvių užsienio reikalų politikos uždavinius, pritaria Cieleno mintims apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos neutralumą, kurių nors blokų susidūrimo atveju. Tačiau neutralumas, kuris apribotų tas tris valstybes nuo Europos, nebūtų išsigelbėjimas. Lietuva, Latvija ir Estija, deklaruodamos neutralitetą kitų valstybių ypatingo pobūdžio santykių atžvilgiu, kartu turėtų pakelti savo darbą tautų ūkiško ir politikos bendradarbiavimo reikaluose, drąsiai stojant tų pusėj, pas kuriuos daugiausia matyti teisingumo ir taikos siekimų. Laikraštis pabrėžia, kad reikia ypatingai susidomėti tų trijų valstybių prekybos santykių lygybės principu. Tada Pabaltijo valstybės tikrai sudarytų svarbų faktorių tarptautinėj politikoj, ypač Rytų Europoj.

Paskendo Sovietų nardomasis laivas „CHRABRIJ“.

Vokiečių spaudos žiniomis, Vladivostoko uoste su visa įgula paskendo rusų nardomasis laivas „Chrabrij“. Nors stengiamasi išgelbėti, tačiau yra labai maža vilties įgula išgelbėti. Tai antras Sovietų Rusijos nardomasis laivas, kuris paskutinių dešimties dienų bėgyje paskendo.

Dėl liūčių upė aneksavo Graikų teritoriją Bulgarijos naudai.

Spaudos žiniomis, per paskutines liūtis Graikijoje, Sedero Castro rajone, Bistricos upė, kuri eina Graikijos Bulgarijos siena, taip pakeitė savo vagą, kad Graikų teritorijos dalis pasiliko Bulgarų pusėj. Bulgarijos pasienio administraciją atsisakė atstatyti sienos liniją. Tada graikų vyriausybė kreipėsi į Sofiją ir Bulgarų vyriausybė nusprendė patenkinti Graikijos reikalavimą. Dabar graikų kareiviai kasa senąją Bistricos vagą, kad jos srovė vėl eitų ta pačia vieta, kaip ir anksčiau.

PRANEŠIMAS.

Pranešame, kad 7 pėst. Žemaičių Kun. Butegeidžio pulko šventės iškilmės bus apvaikščiojamos ne liepos 1 dieną, bet vėliau ir apie tai bus pranešta atskirai.

Kaina visiems: metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt. ir 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos dvigubai. Skelbimų kaina pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė „Karys“. Telef.: per Vyr. Štabą 56 nr.

Leidžia Vyr. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius.

Redaktorius mjr. Balčiūnas.

„VILNIAUS“ spaustuvė Kaune, Nepriklausomybės aikštė 2. Telef. 776.

KARYS

LIETUVOS KARIJOMENĖS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

XIII metai

Kaunas, 1931 m. birželio 25 d.

Nr. 26 (630)

KRAUJU IR MIRTIMI TĖVYNĘ NELAIMĖJ VADUOSIM!

5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulko vėlavos obalsis

Kęstutiečių pulko šventės.

Pulko gyvenime metai iš metų kartojasi du svarbūs įvykiai. Tai pulko sukaktuvės ir pulko šventė. Kas metai šie du įvykiai džiaugsmingai nuaidi kęstutiečių širdyse ir sustiprina viltį į geresnę ir šviesesnę ateitį.

Savo įsikūrimo sukaktuves kasmet pulkas mini kovo mėn. 2 d. Jos primena jam jo įsikūrimo 1919 metais sunkias sąlygas ir patį augimą. Primena pirmus žygius, kuriuos jam teko atlikti skinant kelią tėvynės nepriklausomybei. Todėl sukaktuvių dieną kiekvienas kęstutietis, susikaupęs, žvelgia savo pulko dar taip netolimon, bet atliktais žygiais ir nuveiktais darbais įamžinton, praeitin ir semia iš jos sau pasi-

mokymų. O pasimokyti yra iš ko. Tik prisiminkime kokie sunkūs buvo kūrimosi laikai! Trūko ginklų ir munderuotės. Ėjo nuolatinės grumtynės su šalies viduje siaučiančiomis įvairių tamsių gaivalų agitacijomis. Tėvynės pasieniuose virė kovos su išoriniais priešais. Reikėjo turėti pakankamai išvermės, kad visiems šitiems pavojams būtų galima atsispirti. Ir tai buvo atsiekta vadų nenuilstamo triūso ir karštos tėvynės meilės dėka, kuri tuomet degė visų kęstutiečių širdyse.

Tiek apie pulko įsikūrimo sukaktuves. Apie jas daugiau ir nekalbėsiu. Šio. rašinio tikslas bendrais bruožais apibūdinti pulko šventes.

5 pėst. pulko ešelonas, pasiruošęs vykti į frontą (1920 m.).

Kęstutiečiai savo pulko šventę švenčia birželio mėn. 29 d. Bet ši pastovi pulko šventės data yra nustatyta tik 1928 m. Seniau gi pulko šventės įvykdavo tuomet, kai pulkas „laiko“ turėjo ir kai aplinkybės leido. 1919 ir 1920 m. dėl kovų niekas apie šventes nė negalvojo.

Pulko šventė visiems pulko kariams—pradedant eilniais ir baigiant vadais— turi didelės reikšmės. Pirmučiausia, kad ji yra pulko džiaugsmo šventė. Švęsdami ją pulko kariai prisimena laimėjimus ir jais, užsimiršę vargus, džiaugiasi. Laimėjimai pulko gyvenime yra įvairūs: vieni pasiekti kautynių laukuose, kiti įvairiose kariškojo mokslo srityse. Be jų nebūtų prasmės, nebūtų kuo džiaugtis, nebūtų ir pačios šventės. Kad tai tiesa, mes žinome iš istorijos. Žinome, kad jau žiloje senovėje nugalėtojas kelias dienas pasilikdavo laimėjimo vietoje ir tiesiog ant priešų lavonų keldavo pergales puotą.

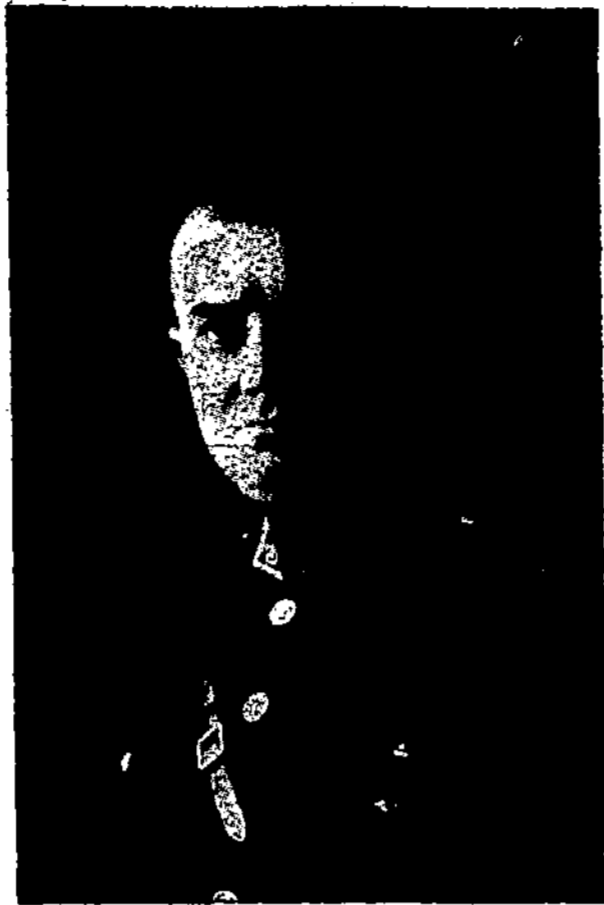
Mūsų laikais kariuomenės vienetų šventės yra sumodernizėję. Kitaip tariant—persisunkia civilizacija ir humanišku. Bet pagrindinė prasmė ir iki šių dienų liko ta pati.

Toliau, jei prisiziūrėsime į pulko šventę, tai pamatysime, kad ji skiriasi nuo visų iškilmių ir iškilmingų švenčių. Šitos visos šventės yra bendros ir liečia visą Lietuvos kariuomenę, o kartais ir visą tautą. Pulko gi šventė tik pulką ir jo kareivius su vadais. Užtat nė viena kita, kad ir iškilmingesnė šventė, nėra tokia džiaugsminga, tokia brangi pulko kariams, kaip savoji šventė.

Pagaliau ir įtaką į pulko kariams savoji šventė visai kitą turi. Pakelia visų dalyvių ūpą ir nauja energija visus užkrečia. Gema stiprus noras dirbti pulko ir tėvynės labui.

Pirma kęstutiečių pulko šventė buvo 1921 m. Kulvos bažnytkiemio rajone. Ir jos įtaka į pulko kariams buvo nepaprasta, tiesiog nelaukta. Pulko kariai, daugumoje savanoriai kūrėjai, nepriklausomybės kovų veteranai, keletą savaitių prieš pulko šventę tik apie ją ir kalbėjo. Varginanti užsiėmimai, pasiruošimai šventei, rodos, jokių sunkumų neturėjo. O sąlygos pasiruošti pirmai šventei buvo sunkios. Pulkas stovėjo išmėtytas po kaimus. Į repeticijas kai kurioms kuopoms reikėjo žygiuoti iš savo stovyklų po 5—7 klm. Po dviejų kartais su viršum valandų intensyvaus darbo reikėjo vėl atgal į stovyklą grįžti. Bet jokių nepasitenkinimų, jokių nusiskundimų nebuvo. Artėjant pulko šventei, didėjo ir pulko karių džiaugsmas. Jis buvo toks didelis, kad įstengė pulko šventės džiaugsmu net vietos sulenkėjusius Jonavos ir Kulvos apylinkių gyventojus užkrėsti. Į pulko šventės iškilmes jų tiek daug atsilankė, kad kažin ar Kulvoje per atlaidus kada nors tiek žmonių būdavo.

Pati šventė buvo birželio mėn. 18 d. Diena pasitaikė saulėta, graži. Susirinkus aukštiesiems svečiams, pulko kapelionas kunigas Jovarauskas atlaikė iškilmingas pamaldas. Joms pasibaigus ir išsirikiavus

Plk. Vidugiris, 5 p. pulko vadas.

pulkui, buvo iššaukti pasižymėję kautynėse pulko kariai ir įteikti jiems Vyčio kryžiaus ordinais. Vėliau buvo paradas. Jis pažymėtinas tuo, kad pulkas paradavo kuopomis ištiestoje rikiuotėje linijoje. Kiekviena kuopa, išskiriant kulkosvaidininkus, turėjo maždaug apie 60 gretų. Paraduoti kuopai linijoje, turint tokį gretų skaičių, netaip jau lengva. Bet iš šalies parada matę sakė, kad jis pavyko. Kai kurios kuopos, kaip 2-ra, 2-ra kulk. ir 6-ta net visai gerai pasirodė.

Pirmos kęstutiečių šventės popietinėj programos daly buvo atlikta sakalų gimnastika. Dalyvavo visas pulkas, maždaug 1000 su viršum vyrų. Sakalų gimnastika tokiam skaičiui — anuo laiku naujoviškumas — visiems labai patiko.

Antra kęstutiečių šventė buvo 1922 m. birželio mėn. 11 d. Panevėžy—Jasnogurkoj. Ji išsiskiria iš kitų pulko švenčių tuo, kad jos popietinėje programoje, be sakalų gimnastikos, buvo futbolo rungtynės su Panevėžio gimnazijos futbolo komanda ir vėliau įvairūs bėgimai, šokimai ir kiti lengvosios atletikos numeriai. Todėl ši diena yra laikoma sporto pradžia pulke.

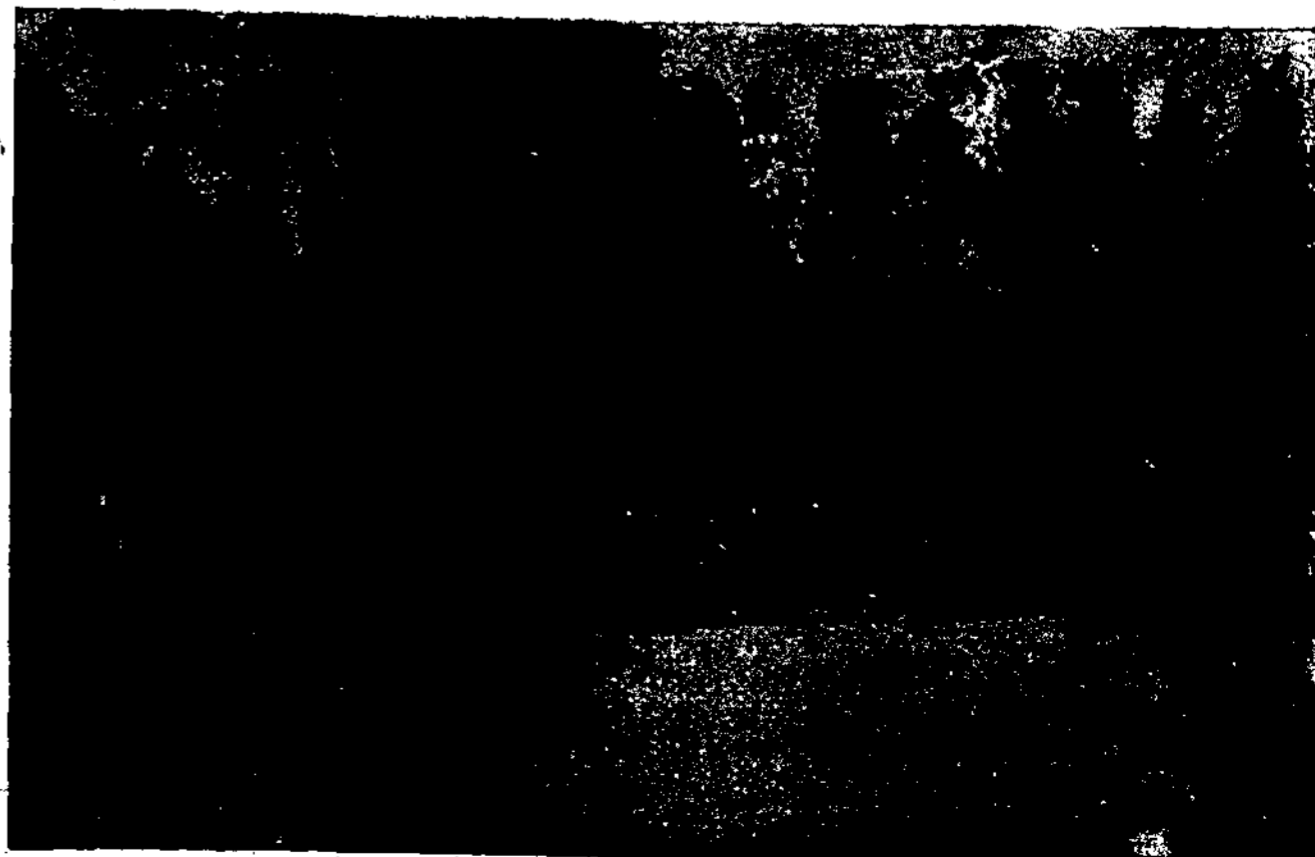
Visos kitos pulko šventės buvo A Panemunėje—nuolatinėje kęstutiečių gyvenimo vietoje. Jos visos mažai kuo viena nuo kitos skiriasi, tat apie jas plačiau kalbėti netenka. Bet iš visos eilės pulko švenčių, iškilmingai apvaikščių iki šių 1931 m., savo reikšme ir svarbumu itin ryškiai išsiskiria 1928 m. pulko šventė. Ji svarbi ir reikšminga tuo, kad pulkas per šią šventę gavo iš Jo Ekscelencijos Pono Respublikos Prezidento rankų didžiausią šventenybę, relikviją — vėliavą. Šiaip gi ir ji savo iškilmių programa ir kitas pulko šventes buvo panaši.

Nuo 1928 m. nusistatyta, kad pulkas iškilmingai savo šventes švęs kas 3—5 metai. Tai visai racionalu. Visą laiką gyvenant pulkui vienoje vietoje ir dirbant ramų pasiruošimo būsimoms kautynėms darbą, nėra reikalo kas metai kartoti tas pačias pulko šventės iškilmių apeigas.

Baigdamas šį straipsnelį turiu pažymėti, kad per 12 laimingai praleistų metų kęstutiečių pulkas 8 kartus yra iškilmingai šventęs savo pulko šventę. 1919, 1920, 1929 ir 1930 metais pulko šventės nebuvo švęstos.

Šiais metais birželio mėn. 29 d. kęstutiečiai iškilmingai švenčia devintąją savo pulko šventę.

Jurgis Daina.

Iš ankstyvesnių 5 p. pulko šventės iškilmių (Pamaldos A. Panemunės kareivinių rajone).

Svajonės, kada jūs išsipildysit?

Nors aš dar esu labai jaunas, 14 metų, bet negaliu aprašyti kaip labai aš myliu savo tėvynę Lietuvą, tą tautą, kurią senovėj valdė Vytautas Didysis, Kęstutis, Gedi-

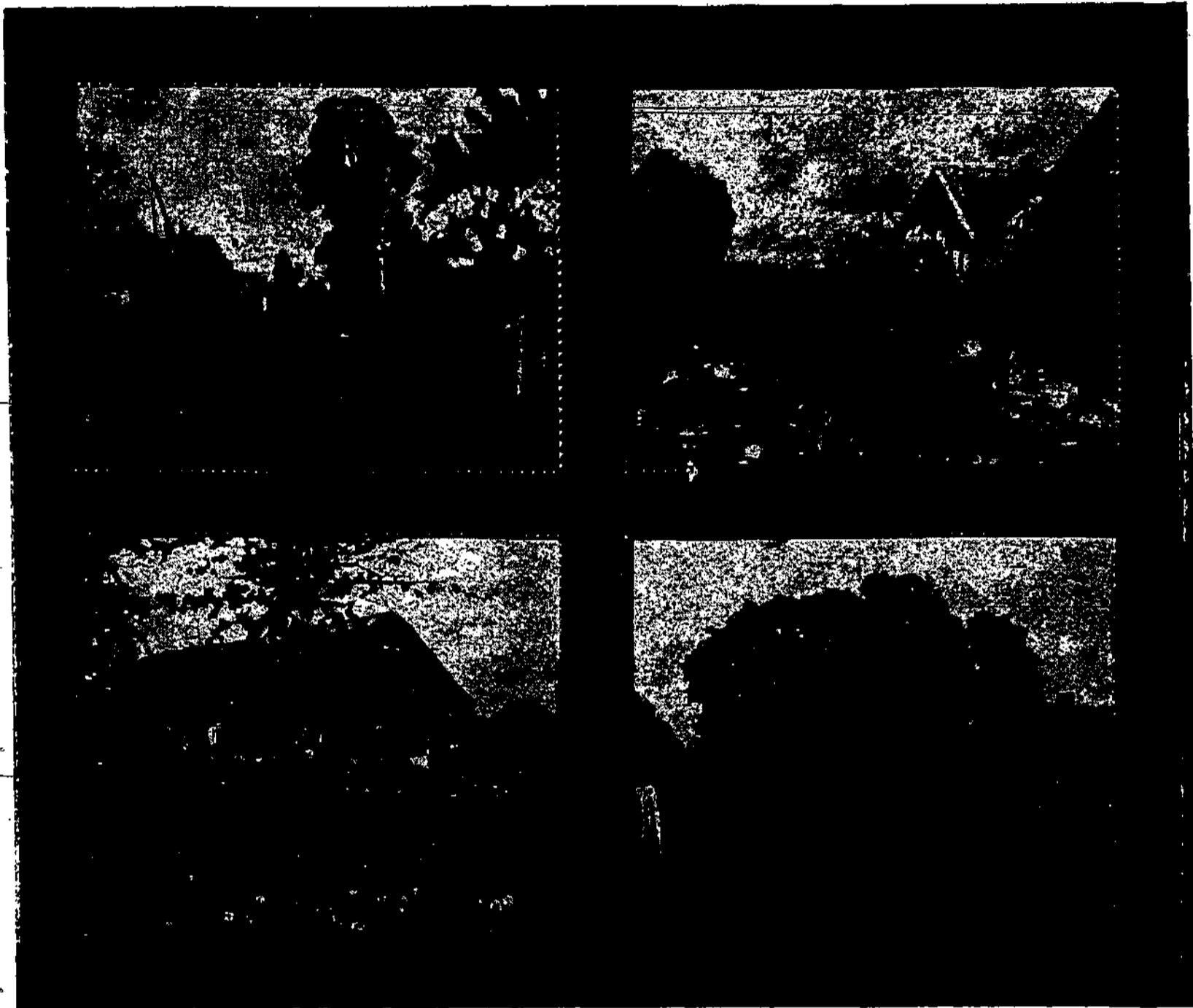
kalba yra seniausia iš gyvųjų žmonių kalbų. Aš galiu didžiuotis garbinga Lietuvos praeitimi. Lietuvos sentėviai narsumu stebino visą pasaulį, ir jie, gindami savo

Kurioj' mus „Tėve—mūs“ mokino Tėtužis miels ir motina“.

Dabar reikės prie temos grįžti, nes nuo jos truputį nukrypau. Na gerai, tai ir pradėsiu. Netoli Šilutės guli Macikų kaimas, kuriame yra dvaras. Tame dvare yra vienas 7. p. Žem. K. B. p. kareivių batalionas. Kartais nueinu aš tenai pasivaikščioti. Tada matau aš žygiuojančius kareivius į užsiėmimus, dažniausiai dainuojant. Ypač vakarais, kada saulutė savo auksiniais spinduliais paskutinį „sudiev“ sako, išsiveržia iš jaunųjų kareivių krūtininių dainos žodžiai, skambėdami po visą apylinkę. Ir ateina man į galvą mintis: „Kada aš būsiu kareivis, puskarininkis, o gal net ir viršila? Jeigu puskarininkis, tai kada gi aš žygiuosiu su savo kareiviais vaduoti pagrobtąją sostinę Vilnių ir mušti klastingą lenką, o juk to krašto, kur yra palaidotas įžymiausias Lietuvos didvyris, Vytautas Didysis, mes jokia būdu nepaliksim priešui? Kada aš didesnis paugsiu, tuomet aš kautynėse dėl Vilniaus parodysiu priešui ką reiškia lietuvis.“

Ar dar ilgai reikės laukti, kada aš galėsiu stoti į tėvynės gynėjų eilės? O, nebe ilgai! Juk jaunuoliai, turėdami 18 metų, gali stoti į kariuomenę. Dar keleta metų, ir aš stosis kaip savanoris į Lietuvos kariuomenę. Koks būsiu aš tada laimingas! Išmoksiu daug naudingų dalykelių! Nusipelnysiu tikrą Lietuvos sūnaus vardą. Su didžiu ilgesiu laukiu aš 18 metų. Bet, tur būt, dar man prailgs laukti. Bet juo ilgiau lauksiu, tuo vėliau bus didesnis džiaugsmas. Jeigu aš sveikas būsiu, tai būtinai įvykdysiu savo planą.

Jonas Purvinas.

Dail. J. Mackevičiaus pieštas paveikslas iš Respublikos Prezidento A. Smetonos tėviškės vaizdų. Šį paveikslą Karininkų Ramovė dovanuoja Resp. Prezidentui jo vardo dieną. (žiūr. »Kario« 25 nr. 492 psl.). „Trimito“ klišė.

minas ir kiti narsūs didvyriai. Aš labai noriu sekti jų nuveiktųjų darbų pavyzdžiais ir stengiuos kiek tik tai galėdamas kiekvieną dieną patarnauti savo tėvynei. Kokiu būdu? — Visai paprastu. Pavyzdžiui: Mano dabartiniam gyvenamam miestely, Šilutėj (Mažoj Lietuvoj), didesnė gyventojų dalis (be mažų išimčių) yra vokiečiai, pirkliai. Nors jų pavardės yra tikros lietuviškos, pavyzdžiui, Kurmys, Vėlaisis, Puodynas ir t. t., bet jie sako si esą tikri vokiečiai. O, iš tikrųjų, jie yra ne kas kita, kaip ištautėję lietuviai. Aš, įėjęs į kokią nors krautuvę nusipirkti prekių, sakau: „Laba diena!“ Pirklys, lyg supykęs, pikta man atsako: „Guten Tag!“ Aš toliau kalbu lietuviškai, o jis vokiškai. Matyt, viską, ką aš kalbu, pirklys supranta, bet jam yra gėda lietuviškai kalbėti, nors jo motinos kalba ir buvo lietuviška. Man yra garbė pasisakyti, kad aš esu lietuvis, nes mano

krašto laisvę, aplaistė krauju žemės plotą nuo Dunojaus iki Maskvos, nuo Baltijos jūrų iki Juodųjų jūrų.

Ir visur kitur aš drąsiai lietuviškai kalbu, atsimindamas Girėno parašytus eilėraščius.

„... Drąsiai lietuviškai kalbėki, Tegul supyksta nežinia! Tegul supyksta, kas nežino Kalba senoji kaip miela,

Lietuvos Šaulių Sąjungos šventės proga.

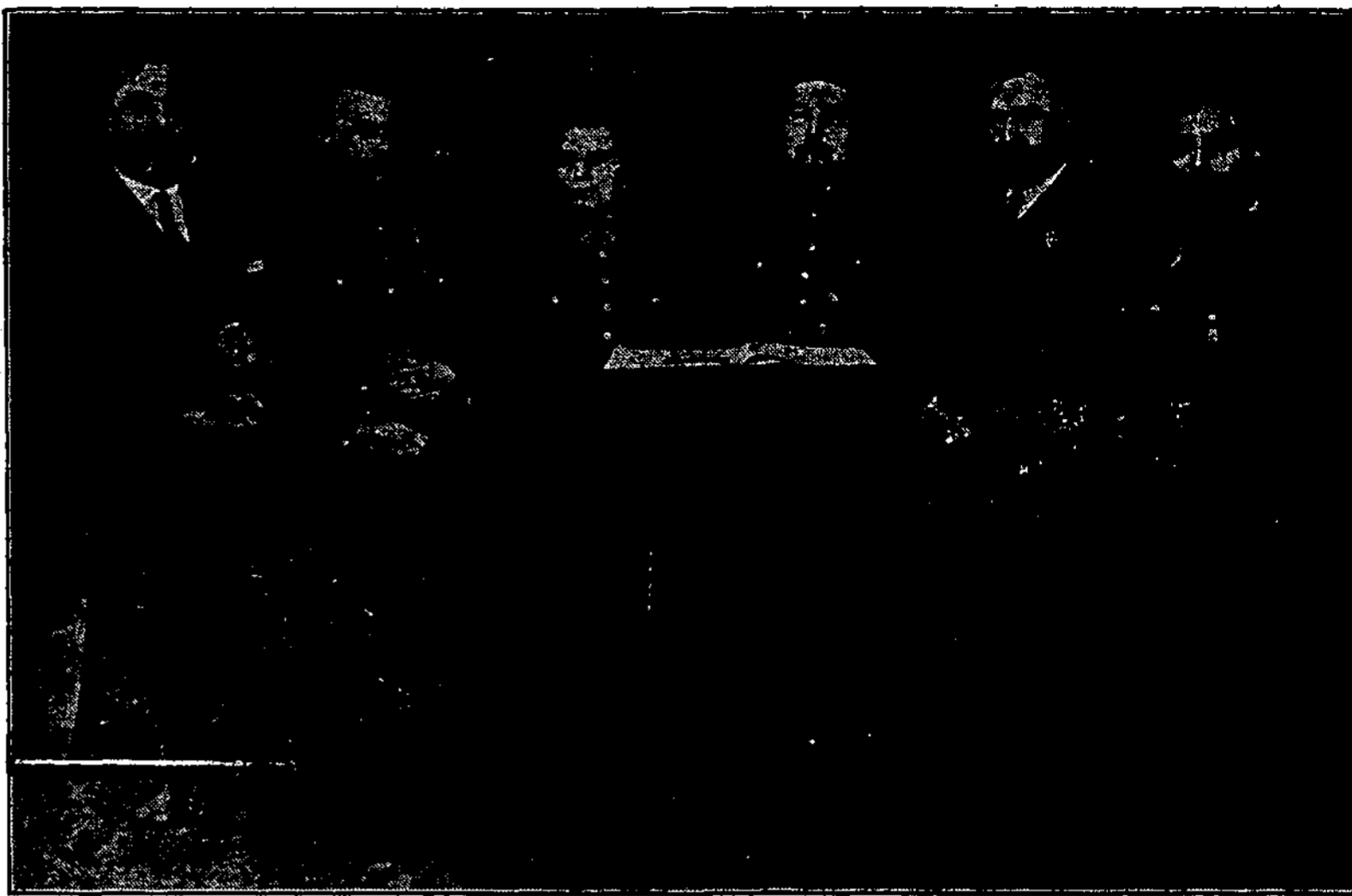
Birželio 24 d. Lietuvos šaulių sąjunga švenčia savo metinę šventę. Ši sąjunga, mūsų kariuomenės jaunesnioji sesutė, savo siekimais, uždaviniais ir darbu mums yra artimiausia, kaip kariuomenės talkininkė. Tiesa, ji yra jaunesnė negu kariuomenė, nes jos vardas ir darbai pasirodė tik 1919 m. vasarą, bet jau jos užuomazgą mes, kariai, pajutome daug anksčiau, beveik pačiomis pirmomis mūsų kariuomenės dienomis. Toji užuomazga tai buvo partizanai. Nors daugelis partizanų ir šauliams atsiradus savo vardą išlaikė iki pat nepriklausomybės kovų pabaigos, bet dauguma, kurie neperėjo į kariuomenės eiles, sudarė šaulių organizacijos branduolius savo apylinkėse. Pavyzdžiui, daugely vietų, kovoms pasibaigus ir priešą išvijus, iš partizanų būrių susidarė šaulių vienetai. Skirtumas, rodos, tik vienam pavadinime, nes tiek pirmųjų, tiek ir antrųjų tie patys tikslai, tie patys uždaviniai. Arba dar, kur greita šaulių pasiliko veikti ir partizanų vardais vadinami vienetai, bet tarp tų dviejų vardų buvo vienos ir tos pačios organizacijos ryšys.

Šaulių bei partizanų talką kovų dėl nepriklausomybės metu mes, senesnieji kariai — kovų dalyviai, gerai jautėme. Matydavome juos frontuose ginklu mums padedančius ir taip pat frontų užpakaly. O juk kovą laimėti reikia įtempti visas jėgas ne tik fronte, bet ir užpakaly. Pirmučiausia, kai valstybės vidus yra stiprus, kiekvieną valandą pasiryžęs į talką frontui ateiti, savo darbais padeda jam ir garantuoja užpakalio saugumą, fronto dalyviai — kariai gali jaustis saugiau ir sėkmingiau kovoti. Antra, juk ir fronto užpakaly priešas nesnaudžia ir dirba. Todėl aišku, kad šaulių sąjungos įsikūrimas ir jos darbai buvo, yra ir bus reikšmingi mūsų nepriklausomos valstybės gyvenime.

Kariai su šauliais ir jų organizacijos yra glaudžiai susirišusios. Kiti kitus papildo, padeda. Neminėsiu svarbesnių tų dviejų organizacijų bendradarbiavimo bei ryšių, bet priminsiu tik tai, ką duoda jos viena kitai. Šaulių vienetai yra išaugę ir nežymiausiuose krašto kampeliuose. Juose dar kariuomenėje netarnavę jaunuoliai yra kariš-

kai paruošiami ir tautiškai bei pilietiškai auklėjami. Žiūrėk, tokie patenka į kariuomenę. Jau iš pat pirmųjų dienų pažinsi, kad tai šaulio būta. Jam karo mokslas nebe toks svetimas, kaip nešauliui. Dau-

Tai kuriems tikslams reikalinga šaulių sąjunga. Taip! Bet kartu reikia turėti galvoj, kad ne visi šaulių sąjungos nariai bus mobilizacijų liečiami arba iškart. Likę nuo mobilizacijų arba kurių mobilizac. tik

L. Šaulių Sąjungos centro valdybos prezidiumas. Iš kairės dešinėn: 1) A. Staškevičius — sekretorius; 2) A. Marcinkevičius — tautinio aukl. ir kult. darbų prižiūrėtojas; 3) pulk. lt. Kalmantas — viršininkas; 4) A. Žmuidzinavičius — pirmininkas; 5) A. Graurogkas — vicepirmininkas; 6) prof. L. Vailionis — išdininkas.

gelį dalykų jau jis moka ir pažįsta. Su tokiais ir kariuomenės viršininkams bei mokytojams jau daug lengviau, mažiau vargo. Arba kasmet paleidžiami iš kariuomenės atsarginiai papildo šaulių eiles naudingomis įgudusiomis jėgomis, kurie daug padeda šauliams stiprėti ir dirbti.

Krašte tautišką ir kultūrišką sąmonę kelti šauliai taip pat turi didelių nuopelnų. Daugely vietų, kur maža inteligentinių jėgų ir nežymus organizacinis jaunimo darbas, šauliai yra vienintelė organizacija, kuri jaunimą auklėja ir pratina dirbti kultūrišką darbą. Jie papildo tai, ko mokyklos dar neįstengia duoti, arba mokyklos amžiaus jaunuoliams dar neprieinama. Tuo būdu šauliai turi daug nuopelnų ne tik jaunimą kariškai ruošdami, bet ir krašte kultūrą ir tautinę sąmonę keldami.

Daugelis nesuprantančių šaulių darbo ir tikslų dažnai sako, kad karo metu šauliai nebus reikšmingi, nes vyrus, atsargos karius, mobilizuos ir jie stos į kariuomenės eiles.

vėliau būtų, jau iš pat pirmų karo dienų įgudę savo darbe stoja kariuomenei į talką. Vadinas, jau iš pat pirmų karo dienų stoja į kovą ne tik kariuomenė, bet ir visa tauta po šaulių vėliava. Kariuomenei palengvins jos darbą. Be to, kurie nors ir pačiomis pirmomis karo dienomis bus mobilizuoti, bet iki to laiko buvę šaulių eilėse, nebus nutolę nuo ginklo, nuo kariško darbo, ir tokie bus iš pat pradžių naudingesni ir geresni kariai. Šaulių eilėse dirbdamas atsarginis neleidžia „rūdyti“ savo kariškai dvasiai ir įgytoms kariuomenėje žinioms. Be to, šaulių sąjunga karo metu turės ir kitokių svarbių uždavinių, kurių pareikalaus aplinkybės.

Šaulių šventė ir mums, kariams, taip pat yra artima ir lyg sava, tartum kokio nors vieno kariuomenės vieneto šventė, vadinas, savo kariškos šeimos. Todėl jų šventės proga mūsų linkėjimai šauliams yra nuoširdžiausi dar labiau stiprėti, augti ir dar daugiau nuveikti tautiškame darbe.

St. Butkus.

Pulk. A. Birontas.

KARIUOMENĖS ORGANIZACIJA.

(Galas).

Inžinerijos ginklų rūšys susideda iš įvairių technišku specialistų, tačiau kiekvienas inžinerijos karys turi praeiti pėstininkų apmokymą ir turi gerai mokėti pėstininkų rikiuotę. Inžinerijos kariuomenė, dirbdama karo lauko zonoje įvairius techninius darbus, reikalui esant, dalį darbų atlikti paveda pėstininkams, suteikdama jiems reikalingų nurodymų. Inžinerijos kariuomenę panaudoti, kaip pėstininkus, kautynėse galima tik tuomet, kai jau būtinas ir neišvengiamas reikalas, nes techniku apmokymas yra labai sunkus ir ne taip lengva jų nuostolius papildyti paprastais kareiviais. Svarbiausios inžinerijos ginklų rūšies specialybės yra šios: 1) pionieriai — jie atlieka pozicijų sustvirtinimo darbus; tas darbas pasireiškia vielų užtvarų įrengimu, apkasų betonavimu, minų laukų įrengimu, paprastų ir pantoninių tiltų statymu, požeminių patalpų ir įvairių susisiekimo eigų įrengimu ir t.t. 2) Elektro - technikai; jų pareiga nustatyti ryšius tarp štabų ir veikiančių pačiame fronte dalių. Savo ruožtu elektro - technikai dalinasi į telefonistus, telegrafistus ir radio - telegrafistus. 3) Geležinkelininkai; jie rūpinasi susisiekimo tvarkymu su užpakaliu, naujų kelių tiesimu (ypač siaurakelių). 4) Automobilininkai; jie taip pat dalinasi į kelias rūšis: lengvųjų automobilių, sunkiųjų, šarvuotų ir tankų specialistų rūšys. 5) Statybininkai; jie atlieka įvairius statybos darbus, daugiausia krašto viduje. Svarbiausi darbai šie: kareivinių, sandėlių, barakų, arklidžių statyba ir jų remontas.

Administracinis technikos kariuomenės vienetas būna įvairus, pareina nuo valstybės didumo ir technikos kariuomenės reikalingumo. Būna, pavyzdžiui, pionierių pulkai ir atskiri batalionai, geležinkelių batalionai ir kuopos, auto pulkai, batalionai, kuopos ir t. t.

Apie aviacijos ginklų rūšį jau rašiau anksčiau — ginklų skilty. Jos reikalingumas šiandien visiems yra aiškus. Juo daugiau mes jos turėsime, juo geriau sugebėsime rungtis su priešu ir apginti savo kraštą. Administracinis vienetas aviacijoje gali būti pulkas, kuris susideda iš pulko štabo, ūkio dalies ir tam tikro skaičiaus eskadrilių.

Eskadrilę sudaro maždaug 6 lėktuvai. Be to, aviacijos pulkas turi turėti dirbtuves lėktuvų statybai ir jų remontui, o taip pat atsarginių dalių ir amunicijos sandėlius.

Beliko tarti keletas žodžių dėl kariuomenės vadybės ir dėl anksčiau išvardytų tarnybų ir tuo būdu organizacijos skiltis bus baigta. Iš aukščiau pasakyto mes matome, kad smulkiausias rikiuotės vienetas yra skyrius, kurio priešaky stovi viršininkas, vadinamas skyrininku. Skyrininkais esti tie patys kareiviai grandinio laipsnyje, baigę mokomąją kuopą ir pasižymėję sumanumu, vikrumu, darbštumu. Toliau eina būrininkas, turįs puskarininkio laipsnį, ir kuopos viršila, o kavalerijoje — eskadrono vachmistras. Jie taip pat yra baigę mokomąją kuopą. Visi šitie viršininkai paruošiami pulkuose iš pačių kareivių ir sudaro puskarininkių kadrą. Geras puskarininkių kadras turi labai daug reikšmės, idant kariuomenė būtų gerai išlavinta, apmokyta ir kautynėms parengta. Jaunesnieji ir vyresnieji kuopos karininkai, t. y. jaunesnieji leitenantai ir leitenantai, yra artimiausi kuopos vado pa-

dėjėjai. Kuopos, eskadrono arba baterijos vadai būna dažniausiai kapitonai; majorai komanduoja batalionais, pulkininkai leitenantai esti pulkų vadų padėjėjai ir pulkininkai — pulkų vadai. Brigadų, divizijų ir korpų vadai esti generolai majorai, generolai leitenantai ir pilni generolai. Pagaliau, per karą yra skiriamas karo vadas, kuris atsako už karo operacijas ne tik prieš suverenę valdžią, jį paskyrusią, bet ir prieš visą kraštą. Jis yra visos kariuomenės aukščiausias viršininkas; jo įsakymus ir nurodymus visa kariuomenė turi griežtai vykdyti. Taikos metu, kada nėra kariuomenės vado, visa kariuomenės valdžia koncentruojama krašto apsaugos ministerio rankose.

Nei krašto apsaugos ministeris, nei kariuomenės vadas vienas nepajėgia valdyti kariuomenės, nes ji

Arklių apžiūrėjimas gusarų pulke.

Ripskio foto.

gausinga ir jos organizacija labai sudėtinga, ypač šių dienų kariuomenės, kuri, paskelbus mobilizaciją, tampa visos tautos viltimi ir jos likimo sprendėja. Kariuomenės vadui reikalingi padėjėjai, kurių nuomonės jam svarbios, tačiau gerai viską pro ir contra apgalvojęs, sprendžia jis vienas ir ryšy su tuo sprendimu duoda tam tikrų nurodymų. Jokio balsavimo, kaip kokiame seime ar parlamente, kariuomenėje nėra ir negali būti. Vado sprendimas yra šventas ir turi būti įvykdytas. Už neišpildymą, ypač operatyvinių, vado įsakymų kaltininkai atiduodami teisman ir dažniausiai baudžiami mirties bausme. Artimiausias kariuomenės vado arba krašto apsaugos ministerio padėjėjas yra vyriausiojo štabo viršininkas, kuriam savo ruožtu priklauso tam tikri padėjėjai su štabo skyrių viršininkais ir anksčiau minėtų tarnybų viršininkais.

Taikos metu generalio štabo tarnybos uždaviniai: iš anksto numatyti karo galimumus visuose frontuose, išdirbti tinkamos mobilizacijos, kariuomenės sukonzentravimo ir pirmųjų operacijų planą; surinkti žinių apie svetimų kariuomenių karišką pasiruošimą ir apsiginklavimą; taip pat rūpintis savosios kariuomenės taktiškai operatyvišku paruošimu. Karo metu uždaviniai toki: studijuoti ir sutvarkyti medžiagą, reikalingą tolimesnių karo operacijų planui ruošti ir tam planui vykdyti.

Intendantūros tarnyba rūpinasi maisto, pašaro, rūbų ir apavo kariuomenei tiekimu. Ypač karo metu tas tiekimas itin yra svarbus, nes nuo to dažnai pareina karo operacijų pasisekimas. Alkana, nuskurusi kariuomenė dažnai atsisako klausyti viršininkų įsakymų, virsta banditų gauja ir, užuot kovojus su priešu, pradeda plėsti ramius gyventojus.

Intendantūros aparatas turi būti tobulai sutvarkytas, kad, kilus karui, būtų prie to visai pasiruošta. Gausingą kariuomenę aprūpinti vien tik maistu jau yra nelengvas dalykas. Jau taikos metu reikia apie tai galvoti ir ruošti atsargą tų maisto ir kariško apsirengimo daiktų, kurie ilgai tveria ir negenda.

Ginklavimo tarnyba rūpinasi, kad kariuomenė būtų apginkluota tinkamais ginklais, kad tų ginklų būtų pakankamai ir kad jie būtų moderniški. Šautuvus šautuvui nelygus. Vienas greičiau genda, kitas toliau šauna. Sakysimė, jei priešas bus geresniu ir toliau šaunančiu ginklu apsiginklavęs, tai jis turės daugiau pirmenybių laimėti kovą. Ginklavimo tarnyba rūpinasi steigimu patrankų, šautuvų ir šovinių dirbtuvių, priešchemine apsauga, priešcheminių kaukių gaminiu. Seka visus naujus ginklavimo srity išradimus ir daro įvairius bandymus ir patobulinimus ginklavimo srity.

Administracijos tarnybos uždaviniai taip pat platus ir svarbus, kaip ir kitų tarnybų. Čia padarytos klaidos atsiliepia visoje kariuomenėje: jas jaučia ne tik kiekvienas karininkas, bet ir kareivis. Ypač administracijos tarnybos viršuje turi stovėti prityrę, seni ir išbandyti karininkai, gerai pažįstą kariuomenės sudėtį ir karininkų korpo individuales ypatybes. Administracijos tarnyba veda karininkų asmenines bylas, tvarko karininkų atestacijas, perkėlimus, paleidimus iš kariuomenės, į aukštesnį laipsnį pakėlimus ir ordiniais apdovanojimus; renka medžiagą ir redaguoja kariuomenei įsakymus; veda kariuomenės statistiką ir rašo kariuomenės metriką; gamina įvairių įstatymų, taisyklių ir aplinkraščių projektus; tvarko archyvinę medžiagą, aprūpina išsitarnavusius ir invalidus pensijomis ir pašalpomis; veda susirašinėjimą kariuomenę

liečiančiais klausimais su kitomis ministerijomis ir atlieka daug kitų įvairių įvairiausių darbų.

Sanitarijos tarnybos svarbiausias uždavinys — kariuomenės sveikata. Tam reikalui sanitarijos tarnybos vadovybė turi ne tik tinkamai organizuoti ligoninių ir sužeistųjų gydymą, bet ir ligas išpėti. Dėl blogai sutvarkyto ligų gydymo, ypač karo metu, dažnai atsiranda įvairios epidemijos, kurios išveda iš kariuomenės eilių daug daugiau kovotojų, negu pačios kautynės. Kiekvienas pulkas turi savo ligoninę su sanitarijos personalu, kurio priešaky stovi pulko vyresnysis gydytojas. Kautynių metu steigiami perrišimo punktai, kur sužeistiesiems suteikiama pirma pagalba, ir iš kur sanitariniais vežimais jie gabenami į pulką, o vėliau į divizijų ligonines. Ligoniai ir sužeistieji, reikalauja ilgesnio gydymo, iš divizijos ligoninių siunčiami krašto gilumon. Steigiant perrišimo punktą, reikia turėti galvoje, kad jisai nebūtų apšaudomas šautuvų ir kulkosvaidžių ugnimi, kad būtų paslėptas nuo priešo lėktuvų ir kad arti būtų upė arba bent geras šulinys. Po kiekvienų kautynių sanitarų komandos surenka sužeistuosius ir palaidoja nukautuosius.

Veterinarijos tarnybai tenka arklių priežiūra, jų kaustymas, sužeistųjų ir sergančių arklių gydymas ir, be abejo, gyvulių tarpe užkrečiamųjų ligų išpėjimas. Be šių pareigų, veterinarijos tarnyba prižiūri raguočių tinkamumą kariuomenės maitinimui, o taip pat ir pašaro tinkamumą arklių ir raguočių maitinimui. Tolydžio veterinarijos karininkai apžiūri arklių sveikatą ir kitais atžvilgiais. Kavalerijos ir artilerijos pulkuose tokie apžiūrėjimai daromi prieš ir po kiekvieno žygio.

Kariuomenės teismas ir prokuratūra daboja, kad kariuomenėje būtų teisingumas ir teisėtumas ir kaltininkus, įstatymus sulaužiusius, traukia tieson ir baudžia karo baudžiamojo kodekso straipsniais pasirėmę. Čia reikia pasakyti, kad kariški teismo įstatai yra daug griežtesni už įstatus, taikomus civiliniams asmenims. Tatai yra visai suprantama, nes kariuomenei, ryšy su krašto saugumu, uždėdama ir didesnė atsakomybė. Ypač griežtai baudžiami yra nusikaltimai,

Ir mažas kupstas didelį vežimą verčia.

Ne tiek įdomu kartais skaityti apie didelės galingos valstybės darbus bei žygius, kuri savo pajėgumu, didele inercija nuslopina kitus, arba ką nors nuveikia. Daug įdomiau būna mums sužinoti arba pasiskaityti apie mažutės valstybės arba nežymaus žmogaus gražų, didvyrišką darbą, kur pasireiškia stipri, nepalaužiama valia ir savo krašto bei tautos galinga sąmonė ir solidarumas.

Šit yra tokia valstybėlė čia pat, Europoj, tarp Vokietijos, Belgijos ir Prancūzijos. Ne visuose žemėlapiuose ją galima surasti bei pastebėti, nors jos vardas gana garsiai skamba — Didžioji Liuksemburgo hercogystė. Juokais daugelis taip apibūdina jos teritoriją: sąžiningas eigūnas gali pėsčiomis praeiti ją nuo šiaurės ligi pietų per 20 val., o nuo rytų ligi vakarų — per 13 val. Tie patys liuksemburgiečiai, linksmai nusiteikę, kartais tokiu sąmoju mėgsta pasišaipyti: jie sako, jeigu atsistoti svarbiausioj aikštėj ir kaip reikiant pratiesti į šonus rankas, tai viena ranka įsibes į Belgiją, o antra — į Prancūziją.

Juokas juokais, bet Liuksemburgas iš tikrųjų liliutas, paklydęs Europoj tarp milžinų. Visa Liuksemburgo teritorija — 2580 kv. kilm., gyventojų — 260 tūkstančių žmonių. Vadinasi, savo dydžiu beveik lygus su Klaipėdos kraštu. Tačiau šio krašto nepriklausomybė ne tik yra laiduota visų didžiųjų valstybių, bet jisai turi savo valstybiškumą ir savaimingą savo kultūrą. Jei dabar apie Liuksemburgą dažniau tenka išgirsti, tai tik todėl, kad jisai per didįjį karą ne tik mokėjo, bet ir sugebėjo parodyti, ką gali padaryti kad ir mažutė, bet stipri ir vieninga tautelė.

Bene didžiausios reikšmės liuksemburgiečiams turi paminklas, pastatytas puikiausioj sostinės aikštėj. Tasai paminklas vaizduoja tautinį jų poetą — Diks-am-Lenc. Ant paminklo pastolio ryškiai iškalta visos tautos obalsis: „M e s n o r i m p a s i l i k t i t o k i e, k o k i e e s a m“.

Ir iš tikrųjų tenka tik stebėtis, kaip liuksemburgiečiai beveik per tūkstantį metų sugebėjo savo nepriklausomybę išlaikyti ir likti ištikimi savajam obal-

surišti su išdavimu, arba priešui žinių teikimu apie savąją kariuomenę. Tokie kaltininkai baudžiami mirties bausme. Kuomet tos rūšies nusikaltimas yra

Kariuomenės int. dirbtuvių avalinės gaminimo skyrius.

visai aiškus ir kuomet norima visą teismo procesą pagreitinti, skiriamas karo lauko teismas. Tokie teismai sudaromi atskiros dalies vado įsakymu ir susideda iš tos dalies dviejų karininkų, dviejų kareivių, kaip teismo narių, ir vieno karininko pirmininko. Tokio teismo nutarimas paprastai vykdomas 24 valandoms praslinkus. Karo lauko teismui atiduodami taip pat įvairūs dezertyrai ir bailiai, pabėgę nuo fronto, arba neišpildę viršininko įsakymo. Už mažesnius nusikaltimus, sakysime, už valdiško turto eikvojimą, už neišpildymą viršininko įsakymų, už viršininko įžeidimą kaltininkai atiduodami pulkų, divizijų arba vyriausiam kariuomenės teismui, atsižvelgiant į tai, kas tą nusikaltimą padarė ir kokios rūšies nusikalstamasis darbas padarytas. Kariškų teismų organizacija ir patsai teismo procesas yra visiškai panašus į civilio teismo organizaciją ir procesą. Iš pradžių pravedama

siui. Nei Prūsijos kurfiurstai bei kunigaikščiai, nei Olandijos štathalteriai, nei Ispanijos monarchai, netgi patsai Napoleonas — niekas neįstengė išbraukti Liuksemburgo iš laisvųjų Europos žemėlapių valstybių. Net iš didžiojo karo audrų Liuksemburgas išėjo sveikas ir mažai nukentėjęs. O juk nuo pat did. karo pradžios ligi jo galo Liuksemburgas buvo okupuotas vokiečių kariuomenės.

Tiesa, kadaise Liuksemburgo miestas buvo galinga ir baidanti tvirtovė, kuri keletą amžių sėkmingai atmušdavo priešų puolimus. Dabar Liuksemburgo fortai nugriauti, pabūklai nuimti, nes Londono sutartimi nuo 1867 m. Liuksemburgo hercogystei laiduota nepriklausomybė, jei laikysis neginkluoto neutraliteto ir savo tvirtovę pavers laisvu miestu.

Liuksemburgiečiai sąžiningai tą sutartį vykdė. Visą jų „ginkluotą pajėgą“ (dabar) sudaro 300 laisvanorių samdytų kareivių ir 7 karininkai. Ta „kariuomenė“ naudojama tik vidaus tvarkai palaikyti ir apsaugai.

Dabar pažiūrėsim, kaip liuksemburgiečiai sutiko vokiečių kariuomenę ir kaip į jos įsibrovimą reaguavo, nors vos vos neprarado savo nepriklausomybės.

1914 m. rugpjūčio 2 d. aštuntojo vokiečių korpo

kvota ir įteikiama tardytojui; tardytojas, išstardęs visus jam reikalingus asmenis, daro nutarimą ir arba traukia kaltininką atsakomybėn tam tikrais straipsniais pasirėmęs, arba, neradamas byloje nusikalstamojo darbo, įneša ją į teismo tvarkomąjį posėdį numarinimui. Kaltinamasis gali savo reikalams ginti pasisamdyti advokatą ir, nepatenkintas sprendimu, bylą perduoti aukštesnei instancijai. Vis dėlto skirtumas tarp karo teismo ir karo lauko teismo yra didelis. Atiduotas karo lauko teismui negali patsai pasirinkti sau advokato ir negali sprendimo apskusti aukštesnei instancijai. Pasmerktajam mirti belieka prašyti suverenės valdžios pasigailėjimo.

Cia dar kartą turiu pabrėžti, kad įvairių kariuomenių arba vadovybėje ar bet kurioje ginklų rūšy ar tarnyboje vietų suskirstymas ir pavadinimas gali būti nevienodas. Tačiau visose kariuomenėse vienodai turi būti išlaikytas valdžios vienumo principas ir t. t., kad visur viešpatautų griežta subordinacija ir vyriausioji vadovybė būtų sukoncentruota vienos rankose. Apie kariuomenės vadovybę Napoleono pasakyti žodžiai turi savy labai gilią prasmę. Tie žodžiai skamba šiaip: „Armijos priešaky tebūna geriau vienas blogas generolas, negu du geru“.

Giedraičių miestelis 1920 m. rudenį.

dalys, kurios stovėjo Triere, gavo įsakymą pereiti Mozelio upę ir užimti Liuksemburgo teritoriją. Liuksemburgiečiai, kurių sostinė 45 kilm. atstumo nuo Triero, didžiausiai sumišo.

„Die Preussen kommen!“ (prūsai ateina) — ta žinia žaibo smarkumu sujudino visą miestą.

Vyriausybė ir miesto tėvai pareikalavo, kad dvidešimties metų amžiaus jų valdovė, didžioji hercogė Marija-Adelheid, pareikštų vokiečiams protestą dėl neutraliteto sulaužymo, o pati išvažiuotų už valstybės sienų. Jaunoji hercogė nesutiko sostinės palikti. Ji, būdama karšta katalikė ir visiškai pasidavusi vietos vyskupo globai, pasielgė, kaip jai dvasininkas patarė, būtent, savo „armijos“ viršininkui majorui von Deikui tiksliai paliepė, kad jisai raštu įteiktų protestą vokiečių kariuomenės žygiuojančio avangardo vadui.

Drąsus majoras tinkamai išpildė savo valdovės įsakymą. Jis išėjo prieš vokiečius ir įteikė vadui protestą. Vokiečių pulkininkas perskaitė protestą, salutuodamas pagerbė majorą ir jo palydovus, lengvai nusišypsojo ir trumpai sukomandavo:

— „Vorwärts!“ (pirmyn).

Po dviejų valandų visos valdžios ir miesto įstaiigos jau buvo užimtos vokiečių kariuomenės, dar po

Kampotos bulvės.

4. Sunki tyła.

Prašliaužė trys sunkios ir nuobodžios dienos. Čiučyla pajuto iki šiol dar nežinomą bausmę. Jis suprato draugų susitarimą su juo nesikalbėti, bet nežinojo, už ką jie tylėdami kankino jį. Jis negailėtų jokių turtų, pakeltų bet kokį skausmą, kad tik kas supiaustytų tą tylos kevalą. Kai išjoja į laukus, jam geriau, jis girdi bendrą komandą, visi vieno būrininko klauso, bet kareivinėse stačiai pasiutimu slečia.

— Jurkau, gal eisim į krautu-
vę puskilio nusipirkti? — klausia
jis.

Tyla. Sakytum, nė negirdėjo.

— Domaiti, tau labų dienų Julė
rašo.

Domaitis galvą linkteri ir tyli.
Kažin kaip keistai pažiūri į jį.

— Čiučyla, tau pakvietimas, 50
litų gauni, — tarė eskadrono rašti-
ninkas.

— Penkios dešim... — nuspau-
dė žodžius Čiučyla.

— Vakare bus eskadrono va-
das — galėsi gauti.

— Ačiū, — patylomis pasakė
Čiučyla. Keista, jam nejučiomis iš-
plaukė tas žodis, jis jį retai varto-
ja, nors ir ten, kur labai reikėtų.

Sutemos užklydo rajonan ir
mieste.

Jis stovi prie lango jau pusė va-
landos. Prieš patikrinimą poilsis.
Dūšioj taip sunku, tvanku, juoda,
kaip šitas vakaras. Taigi, bus lie-
taus, tada bus lengviau, gal ir jam
būtų lengviau. Jam ir nebesiseka.
Jį slegia nežinia, už ką jį draugai
taip pasmerkė, kodėl jie nekalba.
Kad jis žinotų, jis tą klaidą tuojau
atitaisytų, kažin ką padarytų, kad
tik šita, — gal jiems velnias pa-
diktavo, — bausmė nukristų.

50 litų. Jam lyg geriau pasida-
rė. Dabar jis galės nusipirkti šio-
kių tokių smulkmenėlių. Tiesa, jis
pasikvies Jurkų ir Domaitį, ir ki-
tus, išgers alaus, šprotų dėžutę nu-
pirks. Bus fain balius.

— Jurkau, po šimts velnių, aš
jau pinigų... — jis staigiai viską
užmiršęs atsigrėžė nuo lango, bet,
pamatęs Jurkų, atsiminė jų tylė-
jimą.

Jurkus tyli, Domaitis šypte-
rėjo.

Jis nuraudo. Domaičio šypterėji-
mas kažin kaip lengviau palietė.

Vėl įrėmė akis į nakties suvys-
tytą miestą, juodą naktį, žvilgan-
čias lemputes.

O gal?.. Jam atleikia mintis, jie
nekenčia jo melo, jis tokius laišk-
kus rašo tėvams. Taip ir bus. Ir
Domaitis, kurį visas būrys gerbia,
jo patarimų klauso. Barė už tė-
vams rašomus melus. Galvoja. Pi-
nigai geras daiktas, jis jų taip troš-
ko, bet ir toji tyła. Gerai, jei ji greit
baigsis, o jei savaitę... mėnesį, o
gal?..

Elektros lemputės pradėjo nar-
dyti po gliuosnių šakas, naktis dar
tirščiau apklojo miestą.

O kad taip?.. Na, taip, štai sta-
čiai, eskadrono vadui pasakai, ši-
vakar, kai algas mokės: „Nereikia
man pinigų, aš puikiai pragyvenu,
mane aprūpina valstybė, kam man
tėvų pinigai“.

Taip ir padarys. Visi nustebę žiū-
rės, ir Domaitis, ir Petkus. Tegul
jie ir laikysis savo, tegul tylės, bet
juk vis dėlto prieš ir paklaus, ko-
dėl jis pinigus gražino. O jis išdi-
džiai, lyg koks laimėtojas, atsa-
kys: „Aš puikiai gyvenu ir be tėvo
skatiko“.

Lengviau pasidarė, ir naktis ne-
betokia sunki veržiasi pro langus.
Tik, kad geriau pasakius vadui,
gudriau žodžius išbėrus.

Jis surikiuoja žodžius ir nori
atmintin įkalti: ... „Nereikia man
pinigų, aš puikiai pragyvenu“...

Kartoja sau mintyje ir pašnabž-
domis.

dienos — ir visa hercogystė buvo vokiečių rankose.
Netrukus į Liuksemburgą persikėlė ir paties impera-
toriaus stovykla su štabu.

Viskas buvo gerai: vokiečiams sekėsi greit ir pa-
togiai susitvarkyti tarp beginklių gyventojų. Tik vie-
na jie pamiršo: vokiečių vadovybė nė kiek, matyt, ne-
pagalvojo apie tokį, rodos, menką dalyką — liuksem-
burgiečių nuotaiką ir jų sielos skausmą. O tatai labai
greit pasireiškė.

Imperatorius Vilhelmas, atvykęs į Liuksemburgą,
sumanė vizituoti hercogę. Nors į tą vizitą labai blogai
žiūrėjo Vilhelmo patarėjai ir pati hercogė, bet impe-
ratorius, apsvaigintas savo kariuomenės laimėjimu
Belgijoje, buvo griežtas ir neperkalbamas. Pakeliui į
hercogės rūmus, kurie buvo pačiam sostinės vidury ir
tirštai apsupti prekybos ir privačių namų laukų, im-
peratoriumi sutikti stovėjo tankūs, bet nebyliai liuk-
semburgiečių špaleriai. Vos tik tai kaizeris išėjo iš
savo automobilio, tuojau iš artimų namų pravertų
langų pasigirdo audringi marsiljetės garsai. Tuo pat
metu nebylė minia pratrūko smarkiu riksmu: „Vive
la France!“ (tegyvuoją Prancūzija). Vilhelmas, išba-
lęs, kaip drobė, ir nė į ką nežiūrėdamas, keliais šuo-
liais atsidadė rūmuose.

Įvyko skandalas, kuris visai nebuvo lauktas, to-
dėl be galo šiurpus ir išpūdingas. Tuo savo poelgiu
liuksemburgiečiai aiškiai pareiškė ir savo nuotaiką

ir savo santykius su tais, kurie mindo žmonių ir tautos
teises. Žinoma, viskas tik tuo nesibaigė dar.

Jei Vilhelmo atžvilgiu liuksemburgiečiams užte-
ko demonstracijų, tai savo valdovės atžvilgiu jie pa-
sielgė daug griežčiau. Jos nesutikimas palikti sostinę
ir laikinai išvažiuoti į Šveicariją, o ypatingai trūku-
mas drąsos ir vyriškumo nesutikti su Vilhelmo vizitu,
sukėlė didžiausią gyventojų nepalankumą ir bruzdėji-
mą prieš ją. Jokie pasiteisinimai iš jos pusės nieko ne-
padėjo: nei jaunystė, nei savo mažu patyrimu valsty-
bės reikaluose, nei tuo didžiu sumišimu, kuris išblaš-
kė ją dėl tokios nelaimės, ištikusios visą šalį, — nie-
ku neįstengė nuraminti savo piliečių bei išsiteisinti
prieš juos.

— Marija-Adelheid turi atsisakyti nuo sosto!

Tai buvo tikrasai visos tautos balsas. Prieš jį nie-
ko negalėjo padaryti nei Vatikano galinga įtaka, nei
maršalo Fošo pastangos sutaisyti tautą su savo val-
dove. Hercogė turėjo palikti sostą ir stoti vienuoly-
nan. Ten ji ir pasimirė.

Taip pat įdomu pastebėti, kad dėl neutraliteto
sulaužymo ir pačios okupacijos ne tiek nukentėjo
Liuksemburgas, kiek Vokietija. Ji amžinai neteko toje
valstybėje savo kultūrinės įtakos. Kiek prieš karą
Liuksemburgas buvo vokiškas, tiek jisai dabar tapo
prancūziškas.

— Į raštinę, algas moka! — su-
aidi raštininko balsas.

Visi bėga. Jo širdis plaka, kažin
ko neramu, nedrašu. Jis atsistoja
eilėje prieš Domaitį ir Petkų, tegu
jie girdės jo drąsų pareiškimą: „Ne-
reikia pinigų“.

Tik širdis nori iššokti iš krūtinės,
kala kaip plaktuku. Neramiai lau-
kia, savo žodžius rikiuoja.

Raštinės langai atdari, eskadro-
no vadas, pasidėjęs krūvą penkli-
tinių, energingai skubina išmokėti.
Visus permeta akimis nuo kojų iki
galvos. Jis skubiai sutvarko sa-
gas, diržą, tik batai nepergeriau-
siai nuvalyti. Jis norėtų kuo puī-
kiausiai, tvarkingai atrodyti, ra-
mios išvaizdos, kaip gaila, kad jis
iki šiolei mažai kreipė dėmesio į
savitvarką. Kad tik bausmės išven-
gus.

Raštinės žvilgantis stalas, tele-
fonas, rašalinė, keletas popierių,
ant sienų du paveikslai ir Vytis.
Viskas tvarkingai atrodo.

Tik trys gusarai jo priešakyje.
Antras jau pavardę pasirašo.

— Čiučyla, 50 litų gauni. Iš na-
mų tau daug pinigų siuncia, — ta-
ria eskadrono vadas. Ir pastumia
sąrašą. — Pasirašyk.

— Nereikia pinigų, — iškrenta
sulamdyti žodžiai.

— Kaip, nereikia, — pakelia nu-
stebusias akis, gyvai spindinčias.

— Taip, tamsta vade, aš gerai
gyvenu... man pinigų nereikia...
man visko gana, — karpydamas sa-
kinius kalba Čiučyla.

— Ar prašei tėvų, kad atsiųstų?

— Prašiau, tamsta vade, o dabar
nebeprašysiu ir man nebereikia.

Eskadrono vadas, lyg norėdamas
ką atspėti, atidžiai pažiūrėjo į jo
veidą.

— Gerai, parašyk tėvams laišką,
gali čia prie stalo, paduok rašti-
ninkui, tada pinigų gražinsim.

— Klausau.

Pasiėmęs algą, kol pasirašė, pra-
kaitas išpylė, jautė ir po munduro
apikakle tekantį šiltą prakaitą.

Raštininkas padavė popieriaus,
rašalą.

Prie stalo prisiglaudęs, didelė-
mis raidėmis išklostė padrikai iš-
plaukusias mintis:

„Brangūs Tėveliai! Nors prašiau
pinigų, bet dabar nebėra reikalo ir
man jų nereikia, o kadangi nerei-
kia, aš juos gražinu. Nes aš gyve-
nu labai puikiai, man visko gana,
ir todėl man pinigų, tikrą tiesą sa-
kau, visai nereikia. Sudie. And-
rius“.

Padavė laišką raštininkui.

— Galima eiti, — paklausė es-
kadrono vada.

kankinti tokia pasiūtusia bausme.
Jis priėjo prie lango. Miego ne-
nori.

Kareiviai irgi sodinasi sau daržovių.

Čepulio foto.

— Prašau.

Raštinėje nebebuvo nei Petkaus,
nei Domačio. Jis nė nepastebėjo,
kaip jie žiūrėjo, kai jis atsisakė
imti pinigų.

— Matai, jis nuo pinigų atsisa-
kė, — tarė Domaitis. — Keista, ką
jis sumanė.

— Iš tikrųjų jis pasikeitė, mat,
koks stropus, koks tvarkingas pa-
sitarė, o bulves kaip gražiai piaus-
to, — kalba Jurkus, — gal gana to
tylėjimo. Man jo gaila, jis dabar
bus puikus vyras.

— Palaukim dar keletą dienų.
Kai jis pakentės, mes jam pasaky-
sim, kad jam gero linkėdami norė-
jom parodyti, nors tokia menka
bausme — tylėjimu, kad mes ger-
biam ir mokam branginti visoki
turtą, o tokių, kurie to nesupran-
ta, mes nenorim bičiulių — drau-
gų tarpe matyti, — aiškino Do-
maitis.

— Puiku, dar keletą dienų žiū-
rėsime, kaip jis elgsis, o paskum...
— nutilo Petkus, pamatęs įeinan-
tį Čiučylą.

Kareivinėse visi rengėsi gulti.
Kai jis įėjo, tik Domaitis į jį šaltai
pažiūrėjo. Lyg šypterėjo. Ar su-
prasi, ką jis mano, ką kiti dabar pa-
sakys.

Jis nuėjo prie savo lovos. Reng-
damasis gulti, seka Petkų, Domai-
tį, Jurkų ir kitus. Jie sau patylo-
mis kalbasi.

Argi jam nieko nepasakys. Jis
laukia, būtų gerai, kad dabar toji
tyla pasibaigtų, galėtų kalbėtis.
Juk, tikriausiai, jie dėl laiškų ra-
šymo ir pinigų kaulymo sutarė jį

— Kažin ar bus lietaus? — jis
klausia, lyg senu papratimu. —
Graži naktis būtų, tik velnioniškai
tiršti debesys.

Visi tyli. Ar jie dar tylės. Jis lyg
ne jiems sakeš, ramiai atsitraukia
nuo lango, sėda ant lovos. Tyli.

Iš lėto nusirengęs gula, tik ko-
jas apsikloja. Mintys neatsitrau-
kia. Pilkuma, sunkumas vėl užgu-
la. Norėtųsi dabar nieko negalvoti,
nejausti, ramiai užsnūsti ir ilgai
miegoti. Kai pabusi, rasti linksmą
Jurkų, pasakojantį apie juokingus
vasaros vakarus, naktigonėn išjo-
jant, Domaitį, gudrius ir gražius at-
sitikimus pasakojant, Šaltenį, be-
pasakojantį apie robaksus ir dai-
liąją Onytę, išgirsti Tylenio tenorą.
O dabar...

Tyla. Toji tyla — mintis slegia,
spaudžiasi minčių tinklan. Dar kai
skamba pentinai, po kareivines
beldžiasi, kiti kalbasi, nors ne su
juo, jam ramiau. Tās užesys už-
migdo ilgesį, nerimą, bet vakaro
sulaukus, kai nutyla žingsniai, už
lango ilsis naktis, girdėti tik mie-
gančių kvėpavimas, tada pasiutu-
siai slegia toji tyla.

Jis kartais, nakties tyloje, pa-
čiam vidurnaktyje, nori atsikelti,
atsistoti lovoje ir visa gerkle su-
sukti:

— Gana! daugiau nebeiškešiu!

Jis žiūri į sienos raides: „Gyve-
nimas išaugo kovoje, kovoje su-
brendo, kovoje miršta“.

Dar kartą perskaitė. Ilgai žiūri
į raides.

Taigi, gyvenimas — kova. Ir
šita draugų bausmė, ar galima pa-

A. a. Jurgis Starkus.

Birželio 11 d. po sunkios operacijos mirė Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, Vyčio kryžiaus kavalierejus ir karo invalidas, atsargos kareivis, Jurgis Starkus. Velionis gimęs 1901 m. sausio 27 d. ir kilęs iš Šakių apskr., Lekečių val., Riogliškių kaimo. Į Lietuvos kariuomenę stojo su savo broliu Feliksu 1919 m. kovo m. 25 d. į atskirą Vilniaus batalioną (dabar 5 pėst. pulkas) ir buvo paskirtas į kulkosvaidžių komandą. Stojęs į kariuomenę, po kelių dienų išvyko į bolševikų frontą Vilniaus link. Per 1919–20 m. dalyvavo kautynėse su bolševikais, barmontininkais ir lenkais.

1920 m. liepos 15 d., kada 5 pėst. pulkas žygiavo į Vilnių, lenkų brigada iš miškų tarp Vievio ir Landvaravo (ties Jeteliūnų km. ir Panerių palivarku) netikėtai puolė pulką. Įvyko smarkios kautynės dėl Vilniaus su nemažais nuostoliais iš abiejų pusių. Lenkai pasitraukė, bet apsupti kitą dieną su visu turtu turėjo pasiduoti lietuviams. Į Vilnių įėjo kitos mūsų kariuomenės dalys. 5 p. pulkas laikinai pasiliko ties Vilniumi.

A. a. Jurgis Starkus minimose kautynėse pasižymėjo kaip narsus ir savo kariškoms pareigoms šventai atsidavęs kareivis. Kada kuopos va-

das buvo sunkiai sužeistas ir dar nebuvo aišku koks bus kautynių galas, velionis pasiliko prie su-

žeistojo vado ir, nežiūrint į smarkią priešų ugnį, stengėsi vadą išnešti iš pavojingos vietos. Jo gyvybei pavojus buvo gana didelis, toji vieta buvo smarkiai apšaudoma ir jis buvo sužeistas į koją. Bet nežiūrėdamas žaizdos, nuo savo

vado neatsitraukė ir vis rūpinosi jį išnešti, kad nepatektų priešui. Pagaliau kitas šūvis sunkiai jį sužeidžia ir galutinai jo jėgas pakerta. Karo ligoninėje pragulėjo apie pusantrų metų ir amžinai pasiliko invalidu. Bet velionis savo žaizda nesiskundė, visad būdavo linksmas ir sakydavo: „Dėl tėvynės mirti bei kentėti yra malonu ir garbinga“. Po vienuolikos metų atsinaujinusi žaizda palydėjo jį į aną pasaulį.

Todėl šiam Vilniaus kovų karžygiui birželio 13 d. buvo atiduota ir tinkama paskutinė pagarba. 16 val. jo kūnas buvo išneštas iš Vytauto bažnyčios. Lydėjo 6 vainikai, iš jų 3 nuo kovos draugų, Vyčio kryžiaus kaspinais, karo invalidų orkestras, 5 pėst. pulko kareivių skyrius, savanorių kūrėjų, karo invalidų būreliai ir didžiulė žmonių minia. Karstas buvo uždengtas Vyčio kryžiaus vėliava. Prie Karo muziejaus iškilmės sustojo. Gen. Nagevičius pasakė paskutinį atsisveikinimą, primindamas jo nuopelnus. Suskambėjo Laisvės varpas (muziejaus bokšte) ir muziejaus vėliavos buvo nuleistos iki pusiau stiebų. Palaidotas Kauno katalikų kapinėse. Prie kapo pasakytos kalbos savanorių kūrėjų ir karo invalidų vyčių vardu. Jo garbingą kapą apdengė vainikai ir gėlės. *Buvęs kęstutietis.*

vadinti kova: ar ji lygi su kardo ašmenimis, šautuvo kulka? Kas gali pasakyti?

Jis žiūri į miegančius draugus. Visi jau miega, tik Domaitis vis sėdinėja ant lovos, laiškus skaito.

Staiga jis atsikelia, prieina prie Čiučylos, ištiesia ranką ir taria:

— Puiku, vyras tu, nuoširdžiai pasielgei, gražindamas pinigus. Bravo!

Čiučyla atsistoja. Spaudžia jo ranką. Lyg apsvaigęs, nesuprasdamas žiūri į Domaičio akis.

— Jūs nebepyksit, jūs!... — kalba lyg sapne.

Domaitis, nieko neatsakęs, nueina prie lovos ir atsigula.

— Tu būsi puikus vyras, — kažin kam pasakė Domaitis, apsiklojo ir nutilo.

Kareivinės nušvito, languose lenda elektra, gluosniai beldžiasi į langą.

„Puikus vyras... puikus, pilnos kareivinės to žodžio, pilnos Čiučylos ausys.

Visur šviesu ir pilkumas pranyko: visur lengviau.

Šviesus rytas už lango. Saulė įsiveržė pro kertę lango, užkliudė galą Čiučylos lovos ir kutena veidą.

Jis seniai nubudo, laukia budėtojo švilpuko. Pirmą kartą, kai jis įėjo į kareivines, norėtų keltis, vien dėlto, kad tylus malonumas švytelėjo jo mintyse.

Rajone kvepia išsprogusių medžių kvapas, nuo arklidžių papučia arklių prakaitu.

Nakties nuplautam rajone švelnaus šalčio ir ryto saulės mišinys. Kerti koja, ritmingai liejasi žingsniai, krūtinė geria visu plaučių platumu.

Arklidės durys sugeria eskadrono eiles; visi šoka prie savo žirgų, skubiai užmauna apinasrius, veda prie geležinio barjero. Tauksi arklių kanopos ant akmenimis grįsto kiemo.

Čiučyla vedasi savo „Arlekiną“, Domaitis „Sakalą“, Petkus „Amurą“.

Čiučylos arklys šalia „Amuro“.
— Petkau, kaip tu išsimiegojai, — klausia Čiučyla.

Petkus keistai pažiūri ir šropais glosto „Amurą“. Jam keista, kodėl Čiučyla kalba apie miegą, jis pirmą kartą girdi jį taip kalbant. Jis rytais būdavo paniures, keikdavosi, nes jo „Arlekinas“ kartais spardosi.

Petkus tyli. Sakytum, jis labai susirūpinęs.

Čiučylos veidas apsiniaukė. Ar jie dar tylės?

Jis valandėlę stropiai valo.

— Domaiti, ar nežinai, bus šandien lauko jojimas, gal galėsime Nemune išmaudyti, — sako Čiučyla.

Žiūri Čiučyla ir netiki. Ar jis sapnavo, ar vakar vakare ne Domaitis kalbėjo: „Puikus vyras“... Argi. O gal sapnas, ar Domaitis užmiršo.

Jis godžiai seka Domaičio veidą. Domaitis pasilenkė kojų valyti ir abiejų žvilgsniai susitiko.

Domaičio geležinis veidas, šaltas: nežymu vakarykščio nuoširdžiai rimtumu nušvitusio veido.

(B. d.)

V-lis.

Apsaugos poste.

Glaudžiuosi prie medžio kamieno,
Prie tvirtojo uosio šakų.
Pirmyn ir aplinkui iš vieno
Žaliuoja drobulės laukų.

Į slėnį palengva nuslysta
Kuproto kepurės daržų,
O klony, lankoje, jau vysta
Nupiautų žiedų daug mažų.

Taškeliai tie artinas, slenka,
Tai nyksta kilimuos gėlių...
Tos žinios mūs vadui patenka.
Aš vėl susikaupęs tyliau.

Išslinko pagrioviais mūs vyrai,
Iščiuožė patikti svečių.
Už ežių mūs grandis pabyra,
Suklumpa už ievų stačių.

Po dešinei—plentas baltuoja,
Jį lydi alėja klevų.
Po kairei—sodyba sustojo,
Palangėj jurginai—žavul

Jau valanda laiko kai stoviu
Įsmeigęs į toli akis:
Nužiūriu pakūmiai, pagrioviu,
Gal priešo kur šalmas sušvis.

Nors priešas atsargus, vylingas,
Nors kiaurai jo mato vyzdys,
Nors stengias,—vis viena jis dingo,
Jau kelio daugiau nekliudys...

Ir vėl viešpatauja ramybė,
Vėl klonį atidžiai seku.
Prasiskleidė melsva tolybė,
Nuskriejo padangių taku..

Nuobodu ir ilgu jau daros,
Kad veltui aš laikiu čia vis.
Padangėje sklaidosi žaros:
Gal saulė geltona prašvis?

Tik—staiga, už krūmų sujudo...
Ir antras, ir trečias kartu.
Man kraujas į galvą paplūdo:
Tai priešas — lažybų kertul

Ant. Bernotas.

Aviacijos propagandos diena Kaune.

Birželio 21 d. rytas minėtos šventės rengėjų nedžiugino: buvo apsiniaukusi, dvelkė stiprus pietvakaris vėjas ir atrodė, kad lys. Tačiau po pietų oras ėmė giedrėti. Apie 13 — 14 val., nežiūrint, kad tą dieną buvo futbolo rungtynės su austrais, šaudymo rungtynės ir kitos pasilinksminimo pramogos, žmonės plūdo į aerodromą, kaip vanduo.

Prie Žagariškių kaim. startas. Čiaudo, spraksi lėktuvų motorai. Žmonės spiečiais veržiasi prie motorinių „paukštelių“: čiupinėja, kiti net fotografuojasi. Vienas kitas lėktuvas neria į erdvę: daro himelmanus ir „mirties kilpas“. Užvertę pakaušius žiūrovai seka jų judesius. Prie skraidymams pardavinėjančio bilietų staliuko apgulę, kaip bitės apie bitiną. Graibstosi po kišenes, perka bilietus ir laukia eilės pasikelti į padanges, lakūniškais malonumais pasigėrėti. Staiga, vos nesiekdami žiūrovų galvų, praūžia azydami erdvę trys naikintuvai. Kairėj švystelėjo 2 baltos pūslės. Du lėktuvai stengiasi jas pagauti. Lėktuvas, lyg vanašas, puola auką ir iš karto pūslė, lyg adata prie stipraus magneto, prilimpa. Tik antroji pūslė „nepasiduoda“. Lėktuvui teko gerokai paprakaituoti, kol pagavo. Aukštai sukiojasi, lyg du gandrai, du lėktuvai. Aukštai vyksta kova su „priešu“. Lėktuvai nori išvengti „priešo“ kulkosvaizdžio „ugnies“, todėl stengiasi būti „priešo“ lėktuvo užpakaly. Tačiau „priešas“, pastebėjęs, vėl suka ratą, neria aukštyn, arba virsta kūliom į šoną. Dar nebuvo pasibaigusi „kova“, kai instinktyviai minios galvos kryptelėjo į naują traagišką reginį. Nuo lėktuvo atsiskyrė juodas taškas ir po kelių sekundžių nuo taško švystelėjo baltas parašutas. Žiūrovai pradėjo ploti. „Ačiū Dievui, laimingai!“ — buvo girdėtis jų lūpose. Taškas pasirodė esąs jau iš kelių aviacijos propagandos švenčių kauriečiams pažįstamas šiurpulingų triukų mėgėjas kap. Kl. Martinkus. Jis nusileido laimingai. Po to buvo pasiūlyta publikai šokti su parašutu. Norinčių atsirado per 15 asmenų. Kadangi visų buvo negalima patenkinti, tai atlikta burtų traukimu. Laimėjęs išskrido. Žiūrovai, įtempę nervus, laukė drąsuolio. Bet drąsuolis vis kažko nešoko. „Matyt, prisipumpavo baimės, kad nešoka“ — kalbėjo žmonės. Pagaliau ties aerodromo viduriu drąsuolis iššoko. Ir koks nerimas

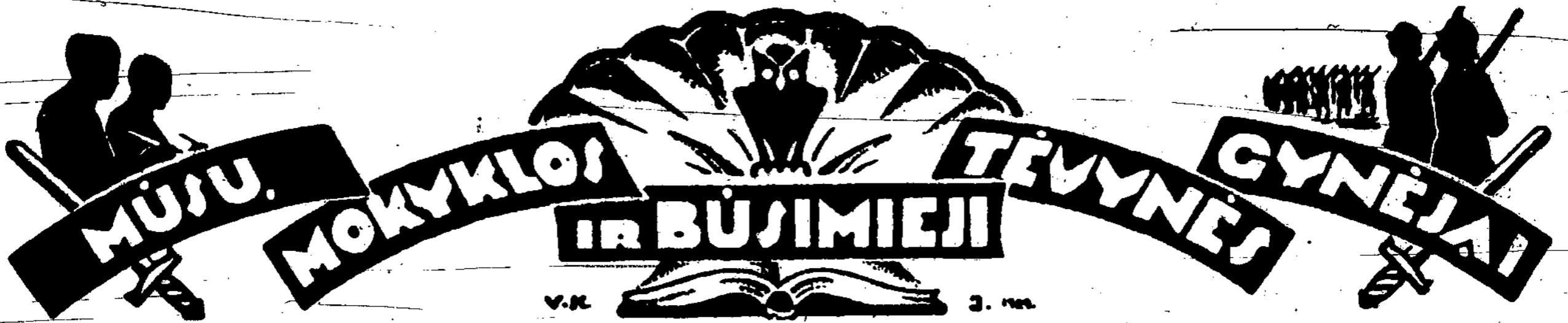
apėmė publiką — „parašutas“ neišsiskleidė. Nukrito žemėn, kaip pelų maišas. „Jau tas ištyško. Še, kur, vyras, galą gavo“, — kalbėjosi nervuodamiesi žiūrovai. Visi veržėsi pažiūrėti „ištiškėjusio“, tačiau buvo sulaikyti. Į „nelaimės vietą“ pasiūstas sanitarinis automobilis su pirmąja medicinos pagalba. Vos sugrįžo, žmonės apgulė „sanitarką“, kaip musės. Ištempė iš automobilio publikai nelaimingąjį „Ocho — ho! — kvatojo pilvus susiėmę žmonės. Nelaimingasis pasirodė ne žmogus, bet šiaudų prikimštas manikėnas, o „parašutas“ buvo dvi paklodės. Minios veidai pragiedrėjo: „še tau, kokius šposus lakūnai krečia“. Dar vienas, kitas lėktuvas neria į erdvę skraidyti su „malonumais“. Nusileidusį apspinta minia, lyg nuo Marso atkeliavusį. Su smalsumu kamantinėja kokių išpūdžių parsivežė, ar toks pat tebėra, koks išskrido?

Lėktuvai urzgė, kol saulė nusileido.

Lietuvos aeroklubas yra pasiryžęs dar šiemet surinkti 25.000 narių. Tuo reikalu yra suorganizavęs loteriją. Asmuo, pirkęs už 5 litus bilietą, laikomas prijaučiančiu aeroklubo nariu ir dalyvauja loterijoje. Loterijoje yra šios premijos: 1 premija sportinis lėktuvas arba 10.000 litų pinigais. Viena premija — oro kelionė po Europą ligi 10.000 klm. laisvai pasirinkus maršrutą, pav.: Kaunas — Berlynas — Paryžius — Madridas — Roma — Viena — Praha — Kaunas, arba pinigais 5.000 litų. Viena premija oro kelionė ligi 4.000 kilom. arba 2.000 litų pinigais. Dvi premijos oro kelionė ligi 2.000 klm. laisvai pasirinkus maršrutą arba 1.000 litų pinigais. Penkios premijos — oro kelionė ligi 5.000 klm. laisvai pasirinktu maršrutu arba 5.000 litų pinigais. 50 premijų skraidyti Lietuvoje 1 valandą arba 100 litų pinigais. 100 premijų skraidyti Lietuvoje pusę valandos arba 50 litų pinigais ir 200 premijų — knyga „Mūsų Sparnai“.

Kam rūpi Lietuvos geresnė ateitis, turi kiekvienas pilietis aeroklubą remti moraliai ir materialiai, — pirkdamas loterijos bilietą, stodamas aeroklubo nariu. Juk kitų valstybių aeroklubai yra plačiai išplėte veikimą, turi net savo oro linijas ir t. t.

Virš. St. Čepulis.

Iš Šiaulių moksleivių gyvenimo.

Paskutiniu metu valdžios berniukų gimnazijos mokiniai su savo mokytoju kap. Sargeliu Gubernijoje (8 p. p.) pradėjo šaudymo pratimus. Beveik kasdien po pietų po dvi klases susirenka pasimokyti šaudymo. Šaudoma anglų sistemos šautuvais. Pirmiausia mokė šaudyti su atrama, vėliau jau be atramos. Mokinių dauguma gana puikiai šaudė, bet yra ir tokių, kurie visiškai nemoka taikyti. Tokių nedaug tėra.

Šiaip visi berniukai labai patenkinti karišku paruošimu, nes gali išgirsti visiškai naujų dalykų. Kaip, pav., nelabai seniai buvo aiškinta „cheminis karas“.

Šiais mokslo metais kariško paruošimo pamokos praėjo linksmi.

A. J. T.

Moterų dailės darbų mokyklos paroda.

Jau kelinti metai, kai gyvuoja ši mokykla. Iš viso turi 4 kursus. Mokomi įvairūs rankdarbių darbai: siuvinėjimai, nėrimai, pynimai, lipdyba, tapyba, drožyba, knygrišystė ir t. t. ir t. t. Baigusios šią mokyklą gali būti savo srities mokytojomis arba ir gyvenime savo specialybę pritaikyti. Kasmet mokslo metų gale mokykla rengia savo mokinių darbų parodas. Šios parodos paminėtinos tuo, kad tarp įvairių darbų galima užtikti ir kariško turinio dalykėlių. Šiemet tokia paroda buvo surengta mokyklos būste (Kaune, Kęstučio g-vė 36 nr.) birželio 12 — 20 d. — Iš kariškų dalykėlių šiemet buvo vienas III kurso mokinės p-lės H. Prelgauskaitės „Atsisveikinimas“ (nulipdytas iš gipso paveikslas). Paveiksle matyti prie darželio tvoros raudanti mergelė, o toliau kariai išjoja į karą. Apskritai, parodoj buvo matyti gana gražių mūsų sesučių darbėlių.

B s.

Panevėžio abiturientų skautų išleistuvės.

Birželio m. 14 d. tuntas suruošė labai jaukias išleistuves. Tuntininkas skautas leit. Jonaitis savo gražioje kalboje išreiškė nuoširdžią padėką skautams abiturientams, iš kurių, anot tuntininko, tiek daug yra gavęs Panevėžio tuntas ir kurių darbas atnešė žymių vaisių.

Savo žodį taria t-ko pavaduotojas kap. Pronckevičius ir pasktn. P. Daukas. Iš abiturientų pusės nuoširdžiai padėkojo už malonius linkėjimus abitur. pask. Art. Jurgutis, žadėdamas visuomet laikytis tvirtų skautiškų principų ir pasirinkti juos sau gyvenimo vadovais. Po oficialės dalies buvo šokiai.

Neužmirštamų išpuodžių paliko antrosios išleistuvės, kurias surengė birželio mėn. 18 d. Panevėžio karininkų ramovėje Panevėžio visuomenės grupė su generolu lt. Tamašausku ir gimnazijos direktoriumi kun. J. Linde - Dobilu priešaky. Skautai abiturientai buvo sužavėti nepaprastai jaukiomis išleistuvėm. Prie bičiuliško vakarienės stalo dalyvavo aukštesnios Panevėžio visuomenės atstovai. Tai buvo be galo malonu išleidžiamiesiems skautams - ėms. Ponas generolas be galo širdingai prabilo į abiturientus. „[vertindami ir norėdami pagerbti kilnų Lietuvos jaunimą, skautus, rengiame jums, abiturientai, šias išleistuves“ — kalbėjo p. generolas ir savo kalboje išreiškė pageidavimą, kad eidami į gyvenimą paliktų ištikimi idėjoms. Pono generolo kalba visus sužavėjo. Savo dėkingumą brangiems rėmėjams abiturientai išreiškė griausmingu valio ir sutartinu „Ilgiausių metų“.

Abiturientai skautai - ės vėl turėjo laimės paskęsti linksmame šoky. P. generolas ir kiti šoko kartu su jaunaisiais ir savo paprastumu patraukė visų simpatijas. Pašokę abiturientai atsiveikino su savo mielais rėmėjais.

23 abiturientai - ės skautai baigė valdžios gimnaziją ir apie 10 mokytojų seminariją.

Henr. Kelmas.

Skautų vadų stovykla.

Gegužės mėn. 24 ir 25 d. Kauno rajono tuntas suruošė savo vyresniesiems vadams — draugininkams ir jų adjutantams trum-

palaikę Vaišvidavos miške stovyklą. Stovyklavo 28 skautai. Vadovavo vyr. sktn. kap. Šenbergas.

Pats stovyklos gyvenimas prasidėjo jau gegužės 23 d. vakarą. 21 val. stovykloje suliepsnojo didžiulis laužas. Čia netikėtai susilaukėm svečių: atvyko vyriausias skautininkas vyr. sktn. pulk. Šarauskas ir kai kas iš vyr. sk. štabo narių. Prie laužo vyriausias skautininkas pasakė keletą žodžių, apžiūrėjo stovyklą ir 23,30 val. išvyko.

Stovyklautojai suskirstyti į tris skiltis: Elnių — jos vadas pasktn. Čepas, Lokių — vadas pasktn. Ržėckikas ir Lapinų — vadas vyr. sktn. Kišonas. Stovyklos programa: pašnekesiai apie stovyklų organizavimą, tvarkymą ir vadovavimą, įdomūs skautiški žaidimai ir kiti skautų vadams būtini dalykai.

Dvi dienos bematant greit praėjo.

Bolius Švilpukas.

Įdomi ekskursija.

Birželio mėn. 12 d. Kauno „Aušros“ berniukų gimnazijos aukštesnės klasės turėjo labai įdomią ekskursiją. 9 val. mokiniai gražiai savo kariško mokslo instruktorių kapitonų Kutkos ir Damijonaičio išrikiuoti, orkestro lydimi, patraukia į aerodromą. Aerodrome buvo smulkiai paašškinta apie vieną, antrą lėktuvą ir pademonstruotas skraidymas. Skraidymo metu buvo išmesta pora „ašarinių“ bombų, nuo kurių mokiniai turėjo ir prie puikios nuotaikos „graudžiai paraudoti“... Aerodrome praleista apie 1,5 val. ir tas laikas prabėgo, lyg pora minučių.

Iš aerodromo, pakeliui į namus, užsukta į Aukštąją Freidą, kur stovi tankų kuopa.

Mokiniai ir čia pamatė neblogesnę „sutvėrimą“, kaip ir lėktuvą, kuris žemėje nenori pripažinti jokių kliūčių. Apie tankus sauso paašškino taip pat neužteko — buvo pademonstruotas jų veikimas. Tankas „Karžygys“ parodė, jog krūmai, gana gilūs grioviai ir panašios kliūtys yra lengviausiai nugalimos.

Kupini išpuodžių ir giliai dėkingi savo kariško mokslo instruktoriams, apie 1 val., išsiskirstė iš Aukštosios Freidos.

Balys Gendvilas.

Alytaus skautai stovykloj.

Birželio mėn. 13 d. Alytaus skautai su tuntininku K. Dineika priešaky ir drauge su sktn. mokytoja S. Steponaitiene ir draugininke mokytoja vyr. sklt. O. Tarvydaite išvyko į stovyklą. Stovyklai vieta parinkta labai graži ir patogi. Šiemet stovyklauja Panemunėlių miške, prie Nemuno kranto, apie 3 km. nuo Alytaus miesto.

Stovyklauja 15 skautų ir 18 skaučių. Drauge su mokytojais per 35 žm. Šiomis dienomis į stovyklą atvyko Seinų rajono tunto skautai. Stovyklos programa gana įvairi. Rytis atliekama gimnastika. Taip pat organizuojama laikina skiltis vykti į Palangos skautų stovyklą.

M. J.

Senovėj buvusio didingo Egipto liekanos.

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

Šarvuočių rinktinė.

Birželio m. 3 d. 12 v. Vytauto Didžiojo Aukštųjų Karininkų Kursų ekskursija, pulk. Barzdausko vadovaujama, aplankė šarvuočių rinktinę, šarvuotą auto kuopą, apžiūrėjo šarvuotus automobilius, karo pašto karvelių stoties įrengimą ir karvelius.

Birželio m. 7 d. Žemio pradžios mokyklos IV skyriaus mokinių ekskursija, kap. Jakšto vadovaujama, apžiūrėjo šarvuotus automobilius, kareivines, karo pašto karvelių stoties įrengimą ir karvelius. Labai patiko mokiniams karvelių stoties įrengimas, karo pašto karveliai, nes juos daugiausia žiūrinėjo ir jais domėjosi.

Virš. B a l č i ū n a s.

Malonūs ir įdomūs koncertai.

Šiaulių visuomenė vėl turi progą pasidžiaugti mūsų kariuomenės orkestro koncertais. Šiauliuose stovinčio 8 p. pulko orkestras, komp. Jonušo vedamas, Šiaulių miesto parke birželio m. 14 d. surengė pirmąjį šiais metais koncertą visuomenei. Praėjusiais metais tų koncertų taip pat būdavo. Pirmasis šių metų koncertas pavyko, nes šiauliečiai jau spėjo įsitikinti 8 pulko muzikantų gabumu. Orkestras sugrojo kelias ištraukas iš operų ir šiaip gražių dalykų. Parkan susirinkusi visuomenė turėjo didelį malonumą ir, svarbiausia, labai pigų malonumą. Juk mokėti 1 litą už koncertą, kurio programa truko nuo 3 iki 8 val., yra labai pigu. Visi šiauliečiai reiškia didelį norą ir ateity susitikti tokių pramogų. Girdėti, kad panašius koncertus ruošia ir kitų dalių karo orkestrai. Tai labai sveikintinas dalykas. Visuomenė jaus didelį dėkingumą pasiryžusiems ją linksminti kariams ir energingiems kapelmeisteriams, kurie pritaria tų koncertų ruošimui bei vadovauja jų organizavimą. Taigi lauksime daugiau panašių pramogų.

J u r š a.

Karo Vet. V-bos arklių kaustymo mokykla.

Gegužės mėn. 5 d. suvažiavo į karo veterinarijos v-bos arklių kaustymo mokyklą XIV kalvių laida iš visų Lietuvos pulkų (be kavalerijos pulkų) po 2 — 3 kalvius iš kiekvieno pulko praieiti arklių kaustymo 4 mėn. kursą. Mokykloje yra 30 žmonių. Kiekvieną dieną būna po vieną valandą švietimo pamokų, be to, mokykla gauna įvairių laikraščių, kuriuos atliekamu laiku vienas mokinių (kuris geriau skaito) perskaito, o kiti klausosi. Mokykla turi savo futbolą, o pas mus yra nemaža mėgėjų paspardyti.

Ekskursija. Gegužės mėn. 31 d. Karmelitų ir Šančių prad. mokyklų buvo suruošta gegužinė Pažaisly. Su ta gegužine į Pažaislį važiavo ir arklių kaustymo mokykla ekskursijos tikslu.

Nuvykusi į minimą vienuolyną, ekskursija pirmučiausia nuėjo į bažnyčią. Po pamaldų apžiūrėjom vienuolyno požemius. Apžiūrėję minimą vienuolyną ir padėkoję kap. Jakštui už paaiškinimus, dainuodami grįžome į Šančius.

V. p. J. P - k y s.

Nelaimingas įvykis.

Gegužės mėn. 30 d. šarvuočių rinktinės tankų kuopos komandai maudantis Nemune, eilinis Gustaitis Petras, išplaukęs iš maudymosi rajono, papuolė ant smarkios vandens srovės, kur bematant nuskendo. Nebebuvo galima suteikti jokios pagalbos.

Kūnas rastas po trijų dienų išmestas vandens netoli Vilkijos. Birželio 4 d. palaidotas Vilkijos kapinėse. Į laidotuves nuvyko kuopos vadas ir tankų kuopos kariai. Be karių, dar laidotuvis dalyvavo vietos šaulių būrys ir gausinga žmonių minia. Ant kapinių Vilkijos šaulių būrio pirmininkas pasakė kalbą, apibūdindamas a. a. Petro Gustaičio nuopelnus tėvynei. A. a. eil. Gustaitis Petras yra kilęs iš Vilkijos valsčiaus, Vilkijos vienkio. Iš mažens buvo labai pamilęs savo tėvynę ir suprato piliečio pareigas. Dar būdamas tik 15 metų, stojo į šaulių eiles ir ten ruošėsi karo žygiui, o 1930 m. gegužės mėn. 1 d. stojo savanoriu į kariuomenę ir čia dirbo visa siela atsidavęs tėvynei. A. a. Petras Gustaitis buvo sąžiningas ir drausmingas karys.

S. J - n a s.

9 pėst. L. K. V. pulkas.

Pulkas įrengė visais atžvilgiais patogų ir modernišką pašto karvelių karvelyną. Karvelyno patalpa suskirstyta į kelias atskiras kameras: jaunų karvelių laikymui, senių, paskui perėjimui ir t. t. Paskutinėmis dienomis pulkas įsigijo ir karvelius. Karvelynas apgaubtas sietine vielos tvora, į kur išleidžiami pasi-vaikščioti ir ten lesinami karveliai.

Karvelynui prižiūrėti ir karveliams mokyti paskirtas likt. puskarininkis, kurs yra baigęs karvelių dresiravimo kursus.

V y t e n i e t i s.

Karo mokyklos stovyklų.

Birželio 14 d. 11 val. stovyklą aplankė svečiai: vyriausias skautininkas pulk. Šarauskas, vyr. štabo atstovai, Kauno tunti-ninkas kap. Šenbergas ir Kauno tunto skautų vadai.

Stovyklos viršininkas supažindino svečius su stovyklos tvarka, drausme ir pačiu jos gyvenimu. Apžiūrėjo palapines, jų įrengimus ir įvairiausias patogumus. Kariūnų vadai malonūs vyrai — skautams išrodo, maloniai paaiškina visą stovyklos sutvarkymą. Prie progos pademonstruota palapinių (tai skautams labai įdomu) pastatymo būdai.

Toliau svečiai apžiūrėjo praktiškus dalykus: virtuvę, telefono centralinę, auto garažą, ūkio sandėlį ir kt. Visur švaru ir praktiška.

Svečių vardu pulk. Šarauskas padėkojo stovyklos vadams už malonų priėmimą ir suvažinimą su stovykla.

Atskira artilerijos grupė.

Dešimtės metų sukaktuvės. Birželio mėn. 10 d. šventė savo dalies įsikūrimo dešimtmetį.

9 val. grupė, 5 p. p. orkestro lydima, nužygiavo į A. Panemunės parapijos bažnyčią, kur 5 p. p. kapelionas atlaikė pamaldas.

Visa eilė pasižymėjusių tarnyboj kareivių buvo pakelta į aukštesnį laipsnį.

14 val. švietimo vadovas leit. Gogelis laikė paskaitą, su- pažindindamas kareivius su dalies istorija ir jos veikimu.

16 val. kino „Lira“ pademonstravo įvairias kariškas filmas.

Nuvykę į Karo muziejų, kareiviai susipažino su Lietuvos istorija ir kovomis už nepriklausomybę. Dalyvavo Karo mu- ziejiaus vėliavų nuleidimo apeigose.

Teismo kroniką.

Atskiros artilerijos grupės buv. vyr. pusk. Slavinską Petrą, 3-čios baterijos ūkvedį, dabar civilį tarnautoją, už eikvojimą valdiško turto ir keitimą kareiviams rūbų be aukštesnio virš- ninko liepimo, š. m. birželio mėn. 13 d. grupės teismas nubaudė kalėti keturis mėnesius, bet bausmė palikta lygtinai, jeigu per tris metus nenusikals.

J. M.

Sporto kronika

Mūsų raitininkai užsieny.

Birželio 21 d. Įsruty (Insterburge) buvo „concours hippiques“, kur dalyvavo gusarų ir ulonų pulkų karininkai. Iš gusarų pulko dalyvavo kpt. Andriūnas, jaun. ltn. Kondrotas ir jaun. ltn. Andriūnas; iš ulonų pulko kpt. Ugianskis, ltn. Stravinskis ir ltn. Staniškis. Šiai grupei vadovavo plk. ltn. Engmanas. Rung- tynėse dalyvavo 18 arklių.

Barjeriniam jojime, kuris buvo Rytų Prūsijoje pirmą kartą ir kuris buvo visus užinteresavęs, 1-mą prizą laimėjo ulonų pulko ltn. Stravinskis. To paties jojimo laimėti ir kiti prizai: 3 — ltn. Staniškis, 4 ir 5 — jaun. ltn. Andriūnas ir 6 — kpt. Ugianskis.

Medžiokliniam jojime 3-čią prizą laimėjo kpt. Ugianskis. Kankūrų žiūrėjo labai daug žiūrovų. Mūsų laimėjimai buvo tinkamai įvertinti.

7 p. Ž. K. Butegeidžio pulko II b-nas Macikos įguloj.

Mūsų batalionas š. m. turi labai gerą futbolo komandą. Kap. Bartkaus dėka, mūsų komanda gavo naujus rūbus ir kasdien treniruojami savo aikštėj. Birželio 14 d. mūsų komanda žaidė su Naumiesčio (Tauragės apskr.) „Makabi“ Rungtynės pasibaigė 7:1 bataliono naudai. Bataliono vado paliepimu rengiamės suorganizuoti 2-ą futbolo komandą.

Eil. M. Mudrikas.

Tauragė.

Birželio mėn. 14 d. Tauragėje buvo didelės futbolo rungtynės tarp Tauragės L. S. S. futbolo komandos „Šaulys“ ir 7 p. Ž. Kun. Butegeidžio pulko II bataliono. Rungtynės baigėsi rezultatu 7:0 „Šaulio“ naudai.

Reikia pabrėžti, kad tauragiečių šaulių vartininkas nepaprastai gerai atlaikė visus golų smūgius. Be to, gerai žaidė ir kiti sportininkai. Šiame sezone tauragiečiai šauliai turėjo dvejas rungtynes, kurios baigėsi jų naudai.

Liudas Šapas.

Pirmos automobilių lenktynės „aplink Lietuvą“.

Šiais metais liepos mėn. Lietuvos automobilių klubas mano surengti konkursinį automobilių važiavimą „aplink Lietuvą“. Maršrutas nustatytas toks: Kaunas — Zarasai — Rokiškis — Biržai — Panevėžys — Šiauliai — Telšiai — Jurbarkas — Šakiai — Vilkaviškis — Marijampolė — Alytus — Kaunas.

Bendras kelio ilgis — 1020 klm., važiavimo: I kategorijai — 34 valandos, II kategorijai — 32 valandos.

Šios lenktynės neturės greičio lenktynių pobūdžio, nes jų dalyviai šio greičio niekur negalės parodyti, būdami kontrolės punktų atidarymo valandomis suvaržyti. Jie turės tolygiai važiuoti be pertraukos dieną ir naktį.

Laimėtojams bus paskirtos bendros dovanos 1.000 litų vertės.

Austrų futbolistai Kaune. Šiais metais Kaunas užsienio svečiais turtingas. Štai neseniai žaidė prancūzai, čekai ir dabar birželio 20 ir 21 d. d. atsilankė garsi profesionalų komanda W. A. C. su dar garsesniu vartininku Hideniu, kuris laikomas vienas geriausių Europoj.

Birželio 20 d. W. A. C. turėjo sau nevisai lygų priešą — LFLS. Žaidimas prasidėjo W. A. C. spaudimu. 3 min. po nepaprastai gražios austrų kombinacijos sviedinys LFLS vartuose. Šis golas buvo vienas iš gražiausiųjų. Bet LFLS visai netikėtu ir staigiu prasiveržimu per vieną minutę rezultatus išlygina. Hidenas nepatenkintas. Ir kur čia būti patenkintas! Žaisdamas su Vokietijos, Škotijos rinktinėmis, Poznanėj su lenkų „Warta“ (6:0) nepraleido nė vieno golo, o čia golas. Netrukus austrai dar labiau pradeda spausti. Rungtynės buvo baigtos 10:1 austrų naudai. Tokį didelį laimėjimą austrai pasiekė tik dėl labai nevykusiai žaidžiusių LFLS vartininko ir silpno gynimo.

Birželio 21 d. kariuomenės stadione W. A. C. žaidė su Lietuvos rinktine. Gerai išreklamuotos rungtynės ir vakarykštis LFLS pralaimėjimas sutraukė stadionan labai daug žiūrovų. Žaidimui labai kliudė didelis vėjas. Austrai renka vartus ir mūsiškiams tenka žaisti prieš vėją. Tačiau rinktinė jau 7 min. turi vieną golą savo naudai. Rezultatai nesikeičia iki puslaikio pabaigos. Antro puslaikio pradžioje austrai tolimu smūgiu rezultatus išlygina. Vėliau dar vieną ir rungtynes baigė 2:1. Mūsų vartai dažnai būdavo pavojuje. Iš eilės krenta keli kornieriai austrų naudai. Rinktinės vartininkas žaidžia labai gerai. Rinktinė kelias tikras progas mušti neišnaudojo.

Beje, pora žodžių tenka pasakyti dėl teisėjo, kuris kažkokiais sumetimais žaidimą nutraukė anksčiau. Toks teisėjo savavališkas pasielgimas yra nedovanotinas ir į tai turėtų atkreipti dėmesį teisėjų kolegija.

Užsienio futbolo apžvalga.

Dabartiniu metu visoje Europoj yra nepaprastai daug labai įdomių futbolo rungtynių. Daugiausia iš jų būna tarpvalstybinių. Žemiau duodame svarbesnių rungtynių rezultatus buvusių praėjusią savaitę.

Birželio 17 d. Stockholme susitiko Vokietijos ir Švedijos rinktinės komandos. Rungtynės pasibaigė be rezultatų — 0:0. Abiejų komandų nepaprastai gerai dirbo gynimas, kuris ir nedavė pasiekti rezultatų.

Vienoje draugiškose rungtynėse susitiko Austrijos ir Šveicarijos rinktinės komandos. Šveicariečiai rungtynes pralaimėjo 0:2.

Mūsų paskutinis priešas Estija, kuriam mes smarkiai pralaimėjom, šiomis dienomis žaidė su Suomija ir pralaimėjo 1:3.

Čekoslovakija — Šveicarija 7:3 (1:3). Birželio 13 d. Pragoje buvo penktos tarpvalstybinės futbolo rungtynės Čekoslovakija — Šveicarija, kurios pasibaigė dideliu čekų laimėjimu 7:3.

Birželio 14 d. Varšuvoje Čekoslovakija septintą kartą žaidė tarpvalstybines rungtynes su Lenkija. Rungtynes ir antrame „fronte“ laimėjo Čekoslovakijos rinktinė 4:0 (1:0). Šis lenkų pralaimėjimas čekams yra didžiausias iki šiol buvusių. Lenkai

Vokiečių raitininkų sportas. Šoka per fortepijoną.

iš septynių rungtynių šešias pralaimėjo ir vienas 1929 m. baigė Krokujoje lygiomis — 2:2. Golų santykis 16:7 čekų naudai.

Vienas iš ringo — kitas į ringą.

Anglų bokso čempionas Scottas, kuris po nesėkmingų bandymų prasimušti iki pirmaeilų boksininkų buvo pasitraukęs iš ringo, birželio 13 d. rungsi su Kanados negru Gainsu. Prieš rungtynes Scottas pareiškė, kad, jei jį šį kartą sumuš, tai jis niekad daugiau nesigrums. Kelias minutes po to pareiškimo, antram rounde, Scottas buvo nokautu išmuštas. 1930 m. vasario mėn. tą patį Scottą buvo supliekęs ir Šarkis, kada „čempionas“ Šmelingas buvo atsikąęs kautis su Scottu.

Buvęs pasaul. bokso čempionas Dempsey pareiškė spaudos atstovams, kad š. m. liepos mėn. 24 d. amerikiečiai vėl jį matys ringe. Priešas dar nėra žinomas, bet minima net penki boksininkai.

Per du mėnesių 125.000 dolerių.

Neseniai perėjęs į profesionalus tenisininkas Tildenas per savo 2 mėnesinę kelionę po Ameriką uždirbo 125.000 dolerių. Nevorke Tildenas „sukalė“ 36.000, Čikagoj — 22.000, Bostone — 18.000 dolerių. Vadinasi, profesionalu būti apsimoka. Beje, 125.000 dol. surinkta ne vien už jo žaidimą, bet ir už reklamą ir dalyvavimą ton-filmoje.

Pabaltijo šachmatų čempiono Visteneckio turnyras Marijampolėj.

Vietos šachmatų klubo valdybos pastangomis š. m. birželio 13 d. suruoštas klubo ir įgulos lošikų simultarinis šachmatų lošimas prieš Pabaltijo čempioną.

Lošimas buvo 9 pėst. pulko salėje. Čia vienas ypatingas dalykas, kad Visteneckis yra Marijampolės šachmatų klubo narys ir pirmą čempionatą šachmatų turnyre jis įgijo 1927 m.

Šį kartą prieš čempioną stojo 12 geresniųjų žaidėjų, iš kurių: 2 j. karininkai laimėjo, o 10 dalyvių pralaimėjo.

Numatomas antras simultarinis lošimas, dalyvaujant 20 žaidėjų.

Šia gražia proga krepiamas Marijampolės p. p. šachmatininkų dėmesys, kurie dar nėra mūsų klubo nariais, įeiti su mumis į kontaktą. Adr.: Bažnyčios g-vė 13 nr.

Kap. L e l e š i u s, klubo sekretorius.

Į Šaulių gyvenimą

Pasveikino R. Prezidentą.

Respublikos Prezidentą Antaną Smetoną vardinių proga birželio 13 d. sveikino šaulių rinktinės, būriai ir atskiri šaulių veikėjai. Džukų Antanų tarpe, asmeniškai su c. v. pirmininku Antanu Žmuidzinavičium prieky, sveikinusių Prezidentą, daugumas buvo šauliai. „Trimito“ 24 nr. buvo skirtas Prezidento vardinėms paminėti.

Šaulių šaulės Latvijoje.

Birželio 7 d. Latvijos Jelgavos 23 šaulės (aizsargės), vadovaujamos 16-to aizsargų pulko vado padėjėjo Maurinšo, lankėsi Šiauliuose pas mūsų šaules. Viešnios apžiūrėjo Šiaulių muziejų, gražias apylinkes, kai kuriuos rinktinės būrius, pasilinksmino, pasivaišino ir tą pačią dieną grįžo į tėvynę, pakvietusios mūsų šaules kitą sekmadienį atsilankyti Jelgavoje.

Birželio 14 d. iš Šiaulių į Jelgavą išvažiavo 15 šaulių moterų, moterų rinktinės vald. pirmininkės šaulės Klupšienės vadovaujamos. Taip pat važiavo rinktinės vadas kap. Kurpis ir 9 šauliai. Važiauta autobusais. Prie Latvijos sienos ekskursiją pasitiko aizsargų atstovai. Meitėnėj, Elėjoj ekskursija buvo pavaišinta kukliu užkandžiu. Vėliau ekskursija dalyvavo aizsargų manevruose už Jelgavos. Be kitko, manevruose dalyvavo ir vienas Jelgavos šaulių tankas. Tanką aizsargams nupirko Jelgavos visuomenė. Aizsargų paradiui šaulių ekskursiją pristatė aizsargų viršininko padėjėjas Berzinš. Vėliau p. Berzinš kap. Kurpi apdovanojo aizsargų ordinu. Aplankius Jelgavos muziejus, nuoširdžiai pavaišinta ir palinksminata, ekskursija naktį grįžo į Šiaulius.

Rinktinių būrių atst. suvažiavimai.

Birželio 7 d. buvo Kėdainių ir Trakų rinktinių būrių atstovų suvažiavimai. Rinktinėse kultūros ir kariško pasiruošimo darbas vis labiau plečiamas, nors jose ir ne taip palankios sąlygos šauliškam darbui, kaip kitur. Per vienerius metus įsteigė eilę naujų būrių, būriai padaugėjo nariais, sustiprėjo dvasiniai ir materialiniai. Kėdainiuose į naują rinktinės valdybą išrinkti: pulk. leit. Pečiulis, gimn. direkt. Elisonas, direkt. Stanišauskas, apskr. virš. Vaišnys ir insp. Valentinas. Trakų rinktinėje (Kaišiadoryse) į naują vald. išrinkti: kap. Juodvalkis, Iğ. Karpavičius, J. Toškūnas, R. Grybauskas ir J. Lekavičius.

Užuojautos dėl įvykių Valkinykuose.

Įvykiai Valkinykuose, okup. Lietuvoje, kai okupantai lietuvių jaunimą kardais kapojo ir pikėmis badė, sujaudino visą Lietuvą ir tolimu atgarsiu nuskambėjo užsieny. Šaulių būriuose Valkinykų įvykiai ypač skaudžiai atsiliepė. Būrių susirinkimuose priimta protesto rezoliucijos dėl barbariško elgesio su pavergtais mūsų broliais, o vilniečiams pareikšta giliausios užuojautos.

Šaulių spaudos talka.

Šaulių sąjungos centro valdybos prezidiumas nutarė ir šiemet, kaip ir kasmet, suruošti spaudos talką. Taip pat bus išleistas „Mūsų kalendorius“ 1932 m. ir kitokių leidinių.

Dusetų šauliai.

Birželio mėn. 7 d. buvo vietos šaulių būrio narių visuotinis susirinkimas.

Buvo svarstyta daug svarbių ir aktualių reikalų bei sumanymų.

Būrio orkestre išigijimo ir organizavimo reikalu nutarta netrukus pirkti orkestrui reikalingus instrumentus. Orkestras manoma sudaryti iš 12 griežikų. Į griežikus kandidatų yra gana daug.

Taip pat priimtas sumanymas suorganizuoti veiklesnį ir gerą šaulių chorą. Jau nuo šio mėnesio 13 d. pradedamos dainavimo pamokos.

Bet svarbiausia, žinoma, susirinkime „laužytos“ galvos, iš kur sumeškeriojus namams ir orkestrui išgyti trūkstamoji pinigų suma (žymi lėšų dalis jau yra) arba, kad pakankamai sudorėtų „išganymo“ kapsas.

Baigiant susirinkimą, vienam iš susirinkusiųjų pasiūlius ir paaiškinus apie š. m. gegužės mėn. 28 d. Valkinykuose buvusį sužvėrėjusių lenkų barbarišką ir kruviną prieš lietuvių jaunimą terorą, priimta griežta protesto rezoliucija. Didžiulis susirinkimas rezoliuciją pasirašyti įgaliojo susirinkimo prezidiumą ir būrio valdybą.

Šaudymo pratimai.

Lekėčiai. Verygos dvaro lauke - miškelyje birželio mėn. 12 d. buvo Lekėčių ir Kuro šaulių būrio šaudymo pratimai. Šaudyta kovos šoviniiais. Šaudyme dalyvavo ir vadovavo rinktinės vadas leit. Alksninis, kuopos vadas v. p. B. Tamulaitis ir būrio vadas j. p. A. Nenorta. Atlikta 2 pratimai: per 100 ir 150 mtr. Taškų skaičiumi pirmą vietą laimėjo Lekėčių būrio šaulys V. Presaitis, išmušęs 100 mtr. distancijoje 44 taškus ir 150 mtr. 45 taškus, o antrą vietą laimėjo Kuro būrio šaulys J. Tamulaitis, išmušęs 100 mtr. distancijoje 38 tašk. ir 150 mtr. distancijoje 44 tašk. Šaudymas pavyko gerai, nors truputį trukdė lietus.

St. Povilaitis.

Slabadai, Šakių apskr. Birželio 15 d. buvo šaulių šaudymas. Dalyvavo keturi būriai: Slabadų, Žvirgždaičių, Barzdų ir Būblelių. Dalyvavo ne tik šauliai, bet ir šaulės. Susirinko gana gausingas šaulių būrys. Geriau šaudė šaulės.

J. Almonaitis.

SUOMIJA. Sparčiai stiprėja „Šiutckoras“.

Paskutiniu metu į „Šiutckoro“ eiles įstojo apie 7.000 naujų narių, dauguma ūkininkų ir darbininkų. Tai yra akcija prieš pasireikšusį komunizmo pavojų.

Suomių šaulių moterų suvažiavimas.

Birželio mėn. vidury Helsinkyj buvo suomių moterų kariškos organizacijos „Lotta“ suvažiavimas. Suvažiavime dalyvavo ir estų „Kaitselito“ bei latvių „Aizsargų“ moterų atstovės.

Lenkų kareiviai terorizuoja lietuvius.

Pamerkio kaime, Okupuotoj Lietuvoj, į lietuvių jaunimo pasilinksminimą įsibrovė lenkų pasienio apsaugos kareiviai. Puskarininkis Minerovskis, pamatęs butą puošiančias lietuvių tautiškas vėliavas, pareikalavo jas nuimti, o jaunimą išsiskirstyti. Kai jaunimas, išėjęs laukan, užtraukė lietuvišką dainą, puskarininkis, žvėriškai supykęs, puolė šautuvo buože jaunimą mušti. Daug jaunimo rimtai nukentėjo.

RUMUNIJA. Užsinuodijo batalionas kareivių.

Vienas rumunų pėstininkų batalionas žygio metu smarkiai susirgo. Visą dieną kareiviai ir karininkai negalėjo žygiuoti ir tik vakare kai kurie jų galėjo grįžti į kareivines. 200 sunkiai susirgusių kareivių teko nuvežti į ligoninę. Masinio susirgimo priežastis — užnuodytas sūris.

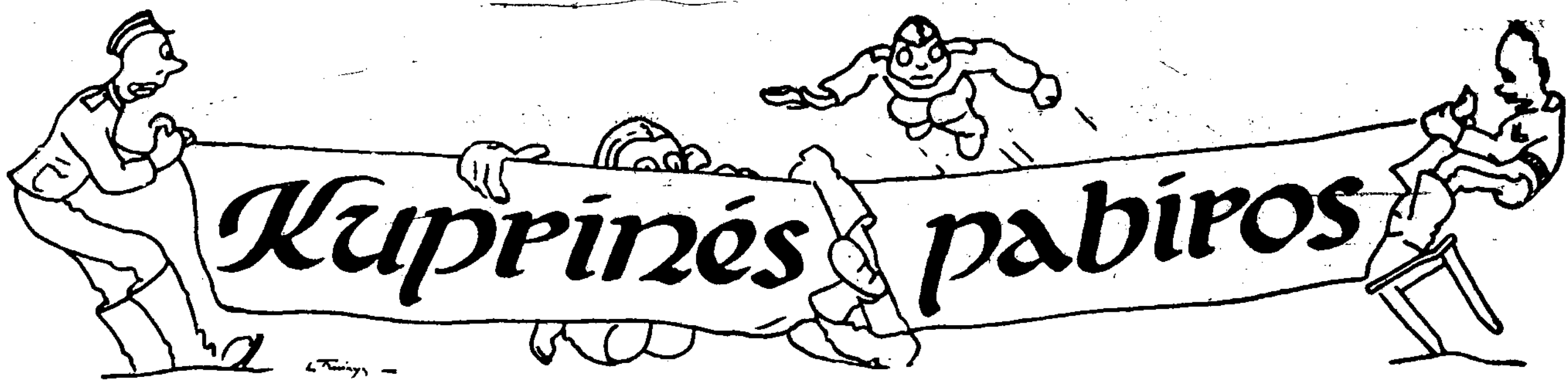
Karo vadovybė įsakė atlikti stropų tardymą, nes manoma, kad tai buvo piktadarystė.

SOVIETŲ RUSIJA. Žymūs pakeitimai aukštojo karo vadovybėj.

Aukštose raud. kariuomenės vadovybės vietose pakeista visa eilė asmenų. Lietuvis Jeronimas Uborevičius atleistas iš karo ir jūrų reik. komisaro (palyg. ministerio) pavaduotojo vietos ir paskirtas gudų karo apygardos viršininku. Į Uborevičiaus vietą paskirtas Leningrado (Petrapilio) karo apygardos viršininkas Tuchačevskis.

Raudonosios kariuomenės vyriausiojo štabo viršininkas Šapošnikovas paskirtas Pavolgės karo apygardos viršininku. Naujuoju vyr. štabo viršininku paskirtas buvęs gudų karo apygardos viršininkas Egorovas.

Taip pat pakeistas Šiaurės Kaukazo karo apygardos viršininkas, kuris perkeltas į tokią pat vietą Leningrade. Š. Kaukazo karo apygardos viršininku paskirtas Kaširin'as.

Feljetonas.

Lažybos.

Sekmadienio popietis. Petro Vileišio aikštėje kavalerijos sporto rungtynės. Be didelio vargo (jei, žinoma, neminėti vienos kelnų kiškos manžeto kažkieno pentinu nudreskimo) prisispraudžiau iki pat aikštės tvoros. Bet kokia ten tvora. Barjeras. Šalia manęs stovinčio vaikeso smakrą siekia. Nerimauja publika. Laukia. Užduduoja.

Ir... raitelis viesulu lekia.

— Uch, a chalerija,—prie kiekvienos raitelių kliūtis nugalėjimo reiškia savo pasitenkinimą kažkoks žydėlis. Jo barzda kučėna man kaklą. Bandau paslinkti į dešinę, bet kažką užmynęs jaučiu.

— Ru-pū-ū-že,—kažkas iškošia.

— Atsiprašau! — mėginu užglostyti savo elgesį.

— ?

Bet jis į mane pažiūri, lyg norėdamas kažką paklausti. Akimirksnyje sumetu, kad ne man „rupūže“ buvo taikoma. Mat, aikštėje žirgas užkliudė užtvarą ir ją nuvertė. Žirgui šis „komplimentas“ dovanotas. Nusiraminu. Šalia stovįs vaikesas net barjero gabalą nugrauzė.

— Kertame lažybų, prieteliau, iš tavo dar neuždegto papiroso, kad šitas juodbėris visas kliūtis nugalės,—sako man greta žydėlio stovįs kažkoks „prietelis“. Pats, tarytum ant stalo, užsideda ant mano peties alkūnė. Sakau jam priešingai. Tikiuos nepralaimėsiąs papiroso. Gaila. Paskutinis.

Pralaimėjau. Raitelis kuo puikiausiai savo uždavinį atliko. Entuziastiški katučiai. Žydėlis, neturėdamas vietos plojimui, išsismaginęs duoda man į sprandą. Vėliau ramiausiai imasi už mano apykaklės ir stiebiasi į viršų, nes jis už mane truputį mažesnio ūgio. Kenčiu. „Prietelis“ šaltai, lyg angelas, ima iš mano burnos papirosą ir nuplėšęs sušlapusįjį galą įsikanda pats. Ką darysi — pralaimėjau. Tyliu.

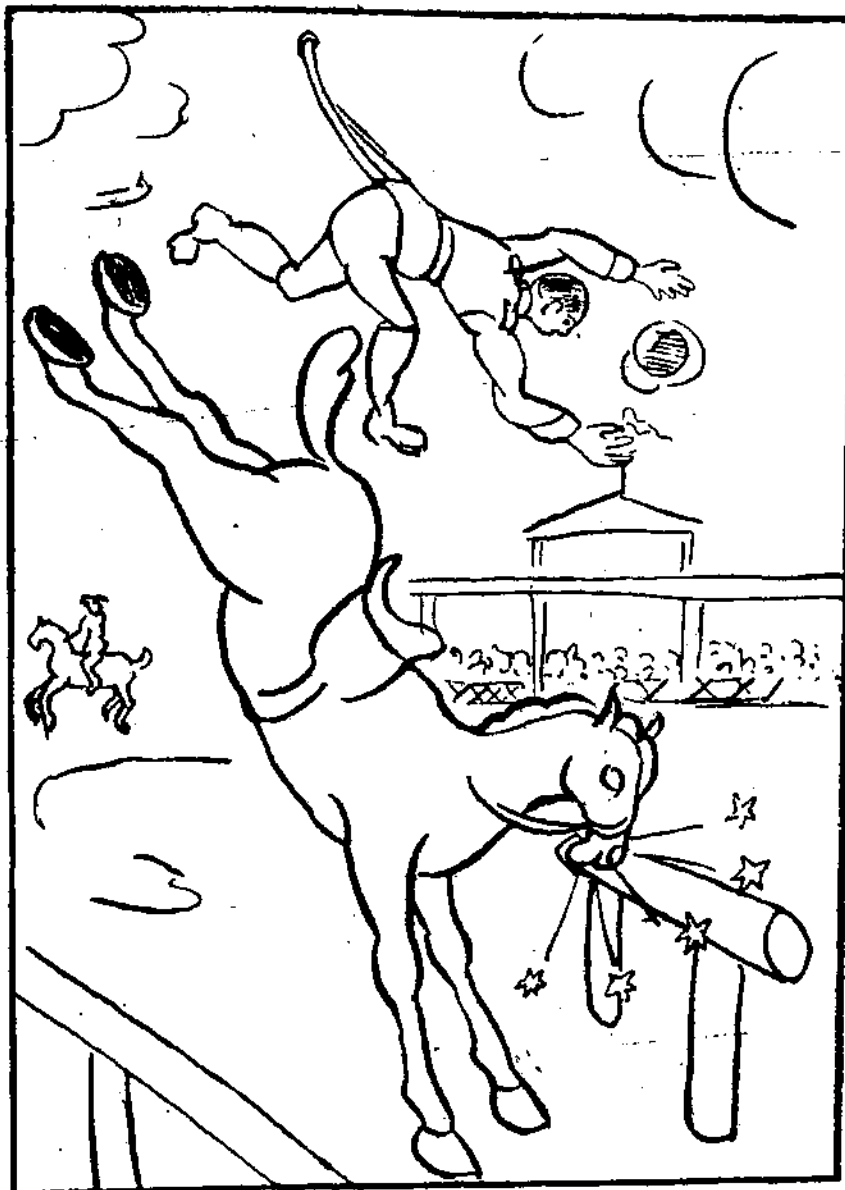
— Suk jį velniai,—manau,—ką piliėtis supranta apie kariškus da-

lykus. Atsigriebsiu. Aš senas karys pėstininkas, o jis civiliokas.

— Žinai ką, prieteliau,—nenorėdamas apsileisti siūlau jam,—kertame už tai, kad šiandien šioje aikštėje vis viena kas nors nusiuks sprandą.

— Aš statau už tai, kad visi sveiki išliks, dešimts litų ir senas pirštines,— atsako jis.

— Sukirsta. Aš patenkintas. Be dešimties litų pridėdu ir tuščią portsigarą. Daugiau negu įsitikinęs, kad turi kas nors sau sprandą nu-

Kaip kas ir šiaip galvoja apie lenktynes.

sisukti tokiuose pašėlusiuose jojiuose. Jaučiaus, lyg garantuotas, kad laimėsiu. Laukiame galo. Įvairiausių gabumus rodo raitininkai. Gražu pasižiūrėti. Žiūrovų entuziazmas ir kai kam užuojautos balsai drumsčia aikštę. Stovėjęs vaikogalis baigė pergriaužti barjerą. Tai dėl susižavėjimo.

Toliau nuo manęs taip pat buvo girdėti lažybų kirtimas. Ot,—manau,—jei visi pralaimėjusieji sudėtų savo fantus, tai tikrai galėtų keleta centrų nupirkti. Net smagu.

Po sporto programos žmonės nenoromis skirstėsi. Gal tie, kurie lažybas prakišo.

— Tai pralaimėjai, brolyti!—pažadino mane iš svajonių „prietelis“. Tiesa, prakišau. Viskas kuo laimingiausiai baigėsi. Man nelaimingiausiai, nes be nikelinio portsigaro jokių litų neturėjau. „Prietelis“ pasirodė labai nuolaidus. Užteko portsigaro. Gaila. Ką darysi. —Sako, anglai pralaimi lažybose arklių lenktynių metu milžiniškas sumas, tai ką man reiškia tuščias portsigaras,— raminau save.

— Dėl visko būkim pažįstami, atsisveikindamas tarė „prietelis“, —aš atsarginis gusaras Barzda. . .

Fu,— pamaniau,— ir kodėl jis anksčiau nesakė, kad yra atsargos karys. Būčiau nėjęs jokių lažybų. Bet vėlu. Prakišta.

Benėrumša.

Atviras laiškas

Ignui išsišiepusiam ir visiems Misinginio Mamonėlio prieteliams.

Sveiki vyrai! Ir aš sveikas —
Dar nebaigtos mano baikos,
Mamonėlis — vyras štyvas
Dar ilgai jums rodys dyvus.
Ak, vyručiai, mano šaunūs,
Neužmiršiu aš jus jaunos
Ir iš duzgiančio lėktuvo
Apgiedosiū jums Lietuvai!
Tamsios dienos, apsiniaukę
Man kelionę tą nutraukė,
Kai tiktai bus giedras oras,
Aš skraidysiu, kaip bajoras.
Bus ir dainos mano smagios,
Ir aš būsiu nemelagis,
Nes „Kuprinės pabirose“
Jums linksmai nusikvatosiu.
O dabar išgėres romo,
Bėgsiu į aerodromą —
Mano džiaugsmui šandie rytą
Jau dangus kaip ir nušvito.
Ir tas velnias barometras
Pranašauja jau tik vėtras...
O! Žiūrėkit — ir lėktuvai
Jau erdvėse siūti siuval..
Na, tai, vyrai, nėra laiko —
Tuom tarpeliu, likit sveiki!

*Jūsų Jaunas Kareivėlis —
Misinginis Mamonėlis.*

Kada būna baisiau.

— Ar nebaisu, kai reikia šaudyt į taikinius? — klausė naujokas atsarginį.

— Šaudyt į taikinius visai nebaisu, bet daug baisiau, kai nepataikai, — atsakė atsarginis.

M. K.

Sportinės pabiros.

Šmelingas ir citrina.

Vienoje Berlyno kavinėje pasaulinis bokso čempionas Šmelingas, norėdamas prieš kitus esančius kavinėje svečius pademonstruoti savo jėgą, paėmęs citriną išspaudė savo ranka visas citrinos sultis ir pasiūlė kam nors iš publikos pamėginti išspausti iš citrinos dar nors porą lašų. Išspaudusiam Šmelingas žadėjo sumokėti 100 markių. Ne vienas norėjo savo jėgą išbandyti, tačiau išspausti bent vieną lašą nepavyko.

Tada nuo gretimo staliuko pasikėlė aukštas, liesas su akiniais vyras ir paėmęs citriną pradėjo ją spausti. Ir visiems nustebus, iš citrinos nuvarvėjo keli lašai.

Šmelingas, duodamas jam 100 markių, neiškentė nepaklausęs, kas jis esąs iš profesijos. Atsakymas buvo trumpas: „Esu mokesčių rinkėjas...“

Golfas ir vedybos.

Anglijoje labai mėgiamas toks anekdotas. Du prieteliai, baigę lošti golfo partiją, susitarė sužaisti dar už poros dienų, ketvirtadienį. Kelyje vienas iš jų sako: „Bet ketvirtadienį mes negalim žaisti!“ — Kodėl? — Juk ketvirtadienį tavo vestuvės? — Niekis, aš galiu atidėti!

Negali sutikti...

Garsiojo Amerikos Sing-Sing kalėjimo kaliniai — sportininkai kreipiasi į kalėjimo viršininką, prašydami leisti sportuoti.

- O ar mokate šokti su kartimi?
- Yra tarp mūsų tokių, kurie lengvai peršoka 4 metrus.
- Gaila, sutikti negaliu.
- ?
- Nes kalėjimo tvoros aukštis yra vos 3 metrų.

Nauji leidiniai.

Dainuok, šauli! Kariškų dainų rinkinėlis. Gražiausios ir mėgiamiausios šaulių dainos. Surinko ir išleido: III-os šaulių rinktinės „Šatrijos“ spaustuvė. Telšiai, 1931 m. 32 pusl. Kaina 50 ct.

Šioj knygutėj yra Tautos himnas ir 24 įvairios dainos. Jos skiriamos, kaip pats leidėjas pasisako, šauliams, ir iš dalies kaimo jaunimui. Leidėjas turėjo tikslą parinkti kariškų dainų, kokių dar maža teturime. Iš tikrųjų maža teturime kariškų dainų, bet ir iš tų jau turimų dar mažiau tetinka kariams bei šauliams dainuoti. Daugiausia mūsų kariškos dainos arba liūdnos, arba nelietuviškais motyvais, kurios gal buvo pateisinamos anksčiau, bet nieku būdu šiandien. Daugelis mūsų kariškų dainų jau yra pasenusios ir nebetinka šių dienų dvasiai. Šiandien jau lietuviai savarankiškai tvarkosi, savo tėvynei tarnauja, yra laisvas, todėl verkšlenti nebetinka. Be to, jau gali atsipalaiduoti ir nuo svetimų motyvų. Šiandien reikalinga kariškų dainų stiprių, linksmesnių, dvasiā ir ūpā keliančių, karžygiškumą auklėjančių ir visa tai savo lietuviškais motyvais.

Šioj knygutėj taip pat neišvengta tokių liūdnos nuotaikos dainų pav., „Eina garsas nuo pat Vilniaus“, „Pasakyk, tu, lietuvi!“ ir kt. Be to, yra jau atgyvenusių savo dienas pav., „Jau slavai sukilo“ ir t. t. Pusė šio rinkinėlį dainų yra civiliškos. Apskritai, ši dainų rinkinėlį negalima priskirti prie kariškų rinkinėlių. Jis yra bendras ir tik tetinka kaimo jaunimui, o kariams ir šauliams reikalinga kitokių dainų. Turiu pabrėžti, kad ir kaimo jaunimas turi turėti stiprių, dvasiā keliančių, kariškų dainų, bet dėl „pajvairinimo“ dar galima palikti ir liūdnesnių. Bet karių ir šaulių eilėse liūdnos dainos yra nepageidaujamos ir turėtų būti šalinamos.

B t k s.

Paskutinis skęstančių sudiev.

Šiaurės Vokietijoje, Elbos upės žiotyse, žvejai pagavo bonką su atsisveikinimu, kurį parašė 10 keleivių, važiuosiu „Lusitanijos“ laivu. Šis laivas priklausė anglų laivų bendrovei „Cunard“ ir didžiojo karo metu buvo vokiečių nardomojo laivo paskandintas. Laiškas bonkoj išplaukiojo jūrai 14 metų, kol pagaliau buvo surastas. Atsisveikinime parašyta, kad laivas skęsta ir pasirašiusieji už kelų minučių atsiskirs su šiuo pasauliu.

„Lusitania“ buvo d' delis keleivinis laivas. palaikęs susiekimą tarp Anglijos ir Amerikos Jungtinių Valstybių. Laivui nuskenus, žuvo keli šimtai žmonių.

Galvosūkių 24 nr. sprendimas.

A.

1	2	3	4	5
3	4	5	1	2
5	1	2	3	4
2	3	4	5	1
4	5	1	2	3

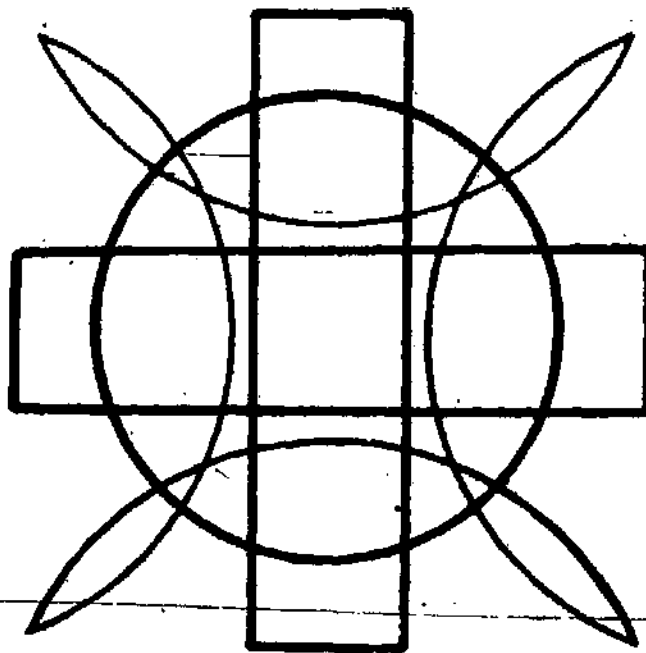
B.

1	2	3	4	
1	W	O	K	A
2	O	K	A	S
3	K	A	S	A
4	A	S	A	S

Gerai išsprendė šie asmenys: 1) Bernst (8 p. p.); 2) Tūlas Matas (8 p. p.); 3) v. p. J. Preibys (KPM); 4) v. p. A. Kelmelis (KK DD); 5) v. p. J. Gudžiūnas (KPM); 6) v. p. Stuknys (ŠRTK); 7) v. p. M. Antaniškis (4 p. p.); 8) v. p. A. Jatkūnas (KPM); 9) j. s. p. A. Bernotas (2 p. p.); 10) P. Budreika (KKDD); 11) A. Kotleris (III p. d. št.); 12) St. Juškėnas (Z); 13) J. Vilčinskas (V); 14) J. Marcinkus (AAG); 15) K. Dūra (III p. d. št.); 16) Vl. Kirkilas (2 p. p.); 17) eil. P. Jurevičius (3 art. p.); 18) E. Dailydė (SPM); 19) eil. V. Kontenis (8 p. p.); 20) K. Škėma (K.).

Galvosūkis 26 nr.

(vertinamas 1 tašku).

Brėžinyje matote kryžių su tam tikrais papuošalais. Visomis kryžiaus ir jo papuošalų linijomis eina elektros laidas, nusagstytas smulkiomis el. lemputėmis. Elektros laidas prasideda ir baigiasi viename taške, niekur nenutrūkdamas ir neišsišakodamas.

Parodykite, kur prasideda ir kaip eina elektros laidas.

Redakcijos atsakymai.

M. Arminienei. Galvosūkių 21 nr. sprendimas Tamstai įskaitytas.

M. Chreptavičiui. Įstatymuose nėra numatyta per kiek laiko anksčiau reikia prašyti, kad paleistų iš tarnybos. Jeigu Tamstos sutarty su pulku nėra apie tai nieko pasakyta, todėl taip ilgai užlaikyti, rodos, nebūtų tvirto pagrindo.

Šauliukui. Tamsta spaustuvėj palikote korespondencijas „Kariui“ ir dvi knygas „Grapas Montekristo“. Dabar knygos yra redakcijoj. Prašome atsiimti.

A. Briedžiui. „Mūsų dainos“ netiks. Neįdėtų raštų išperkamam laišku negražiname. Reikia atsiųsti pašto ženklą.

J. Bakanui. „Ka man davė karo tarnyba“ netiks.

Matui. Iš paskutinį kartą prisiųstų raštų visi silpni. Nedėsimė.

P. Kalkantui. „Drama dauboj“ ir „Būkim išminties vyrai“ įdėsim. „Į saulę, gyvybės kūrėją“, „Praeities šypsniai“, „Grobiui“, „Laukiām trimito“ ir „Aš karys“ netiks.

Vl. Kirkilai. Galvosūkių 22 nr. sprendimas Tamstai įskaitytas, bet 21 nr. ne.

St. Juškėnui, K. Škėmai ir v. p. A. Jatkūnui. Galvosūkių 23 nr. sprendimas Jums įskaitytas.

Balti dantys

daro kiekvieną veidą simpatišku ir gražiu. Dažnai tik vieną kartą išvalius dantis su puikiai gaivinančia dantų pasta — Chlorodont pasiekiamas nuostabus dantų ir jų šoninio paviršiaus dramblio kaulo baltumo, naudojantis vien tik tam tikslui mūsų pagamintu dantų šepetuku — Chlorodont su specialiai įtaisytas dantims šerizis. Užsilikusios dantų tarpeliuose maisto liekanos, kurios paprastai ir yra blogo burnos kvapo priežastis, tuo būdu grynai išvalomos. Tikra tik mėlynaj žaliuose originaliuose įpakavimuose su antrašte Chlorodont. Pameginkite pirmiau su viena tuba už Lit. 1'50; didelė tuba Lit. 2'50; gaunama visur.

Liepos m. 1 d. jau čia pat.

Išsirašę „Kari“ tik pirmam pusmečiui, neužmirškite pratęsti prenumeratą.

Milteliai

KAITOSAN „SANITAS“

nuo kojų ir kitų kūno dalių prakaitavimo.

KAITOSAN apsaugo kojas nuo prakaitavimo.

KAITOSAN pašalina nemalonių kojų prakaito kvapą.

KAITOSAN apsaugo avalinę ir kojines nuo ankstyvo susidėvėjimo.

KAITOSAN sustiprina kojų funkcijas.

Geriausiai aprūpinsi save ir vaikus, pasidėdamas pinigus

ŪKIO BANKE

Turtas 15 milijonų litų. Moka aukštus nuosimčius. Ūkio Banką rasi kiekviename apskr. mieste.

Saugi vieta indėliams. Taupymo dėžutės. Visos bankinės operacijos.

LIETUVOS

KOPERACIJOS BANKAS

Kaunas, Laisvės alėja 62.
(Savi namai). Tel. 104, 746, 922

Jau parduodami bilietai
Lietuvos
Raudonojo Kryžiaus
Naujos XIX loterijos
II klasės lošimui

KELIAS į GROŽIĄ JAUNYSTĘ

Saugokitės
padirbimų!

Padirbinėti galima tik pavadinimą, bet jokia būdu ne kokybę. Verčiau dar kėletą centų, bet už tai turėsite pirmiausia ir geriausia

A. Mogilevskio ir sūnaus

Boro-Timolo muilą.

Naudokitės proga!

Dar galima gauti „KARIO“ komplektą —
jubiliejinį 1930 — Vytauto Didžiojo — metų

Tik už 8 litus

Graži, didžiulė 1000 su viršum psl. knyga. Daugiau ne 1000 įdomių iliustracijų ir 52 dideli paveikslai.

Turiny daug svarbios, nesenstančios medžiagos

Čia randame tokius skyrius: 1. Vytautas Didysis ir jo sukaktis. 2. Vilnius. 3. Kariuomenės gyvenimas. 4. Karių švietimas, mokymas ir auklėjimas. 5. Biografijos ir nekrologai. 6. Karyba ir technika. 7. Kariai—savanoriai, šauliai ir skautai. 8. Kariškas jaunimo paruošimas ir mūsų mokyklos. 9. Istorija, legendos ir atsiminimai. 10. Sportas, fizinis kūno lavinimas, sveikata ir blaivybė. 11. Beletristika. 12. Eilėraščiai. 13. Feljetonai. 14. Svetimi kraštai, valstybės ir jų kariuomenės. 15. Juokai, anekdotai, karikatūros ir kiti.

Adresas: Kaunas, „Kario“ administracija.